

**Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Tuzlanski kanton
GRAD TUZLA**

GRADONAČELNIK

IZVJEŠTAJ

**o provođenju politike jedinice lokalne samouprave i aktivnostima gradonačelnika Grada
Tuzla za 2017. godinu**

Tuzla, maj/svibanj 2018. godine

Sadržaj

1. Uvod	3
2. Realizacija ciljeva zajedničke politike.....	3
3. Aktivnosti Grada Tuzla i gradonačelnika	5
3.1. Međunarodna saradnja	11
3.2. Budžet i finansije.....	13
3.3. Lokalni ekonomski razvoj.....	14
3.4. Kultura, sport i mladi	18
3.5. Socijalna politika i politika prema boračkoj kategoriji.....	21
3.6. Razvoj komunalne infrastrukture	23
3.7. Prostorno uređenje i zaštita okoline.....	27
3.8. Upravljanje nekretninama u vlasništvu Grada Tuzla.....	28
3.9. Inspekcijski poslovi	29
3.10. Lokalna uprava kao servis građanima.....	30
3.11. Aktivnosti u oblasti neprofitno – socijalnog stanovanja	32
3.12. Civilna zaštita i sigurnost građana	34
3.13. Saradnja sa Gradskim vijećem	35
4. ZAKLJUČCI.....	36

1. Uvod

Programom rada Gradskog vijeća Tuzla za 2018. godinu predviđeno je razmatranje Izvještaja o provođenju ciljeva zajedničke politike i aktivnostima gradonačelnika. Ovim putem se Gradskom vijeću podnosi traženi izvještaj, bez čekanja na usvajanje i stupanje na snagu propisa tj. podzakonskog akta određenog Zakonom o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji Bosne i Hercegovine i uvažavajući ciljeve definirane važećom strategijom.

Naime, Zakonom o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj 32/17), koji je usvojio Parlament Federacije Bosne i Hercegovine 24.06.2017. godine, uređen je sistem razvojnog planiranja i upravljanja razvojem u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ovim Zakonom između ostalog, definisan je i način donošenja strategije razvoja jedinice lokalne samouprave i implementacionih dokumenata za provedbu iste, odnosno utvrđena obaveza donošenja trogodišnjih i godišnjih planova rada, trogodišnjih i godišnjih izvještaja o radu i izvještaja o razvoju. Međutim, iako je odredbom člana 21. Zakona o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji Bosne i Hercegovine, koji je stupio na snagu početkom jula prošle godine, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine bila obavezna, ona NIJE donijela propis o izradi gore navedenih strateških dokumenata, uključujući postupak njihove izrade, strukturu, horizontalnu i vertikalnu koordinaciju i konsultacije, usklađenost sa prostorno-planskom dokumentacijom i institucionalnu odgovornost. Sve vrijeme čekamo donošenje pomenutog propisa. S obzirom da nas čekanje da federalni nivo vlasti izvrši svoju obavezu, može dovesti u situaciju neizvršenja Programa rada Gradskog vijeća, gradonačelnik je odlučio podnijeti predmetni Izvještaj, bez obzira na to što pomenuti Zakon još nije donesen.

2. Realizacija ciljeva zajedničke politike

Strategijom razvoja jedinice lokalne samouprave utvrđuju se ciljevi i prioriteti razvoja jedinica lokalne samouprave (ciljevi zajedničke politike), način njihovog ostvarivanja, finansijski i institucionalni okvir za implementaciju, monitoring, evaluaciju i izvještavanje.

U Gradu Tuzla, kao jedinici lokalne samouprave, ciljevi zajedničke politike utvrđeni su *Strategijom razvoja općine Tuzla do 2026. godine*, koju je Općinsko vijeće Tuzla donijelo, na prijedlog Načelnika Općine Tuzla, na četrdeset drugoj redovnoj sjednici održanoj *dana 31.05.2012. godine*. Strategija razvoja Tuzle do 2026. godine u potpunosti je usaglašena sa osnovnim opredjeljenjima razvoja Tuzle, kao lokalne zajednice zacrtanim u Prostornom planu Grada Tuzla za period 2006.-2030. godina i bazirana je na *novoj filozofiji razvoja*, koja se između ostalog ogleda u primjeni „novog koncepta održivog razvoja i stvaranju ambijenta ugodnog življenja, kroz razvoj na bazi maksimalne valorizacije kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa, pri čemu su determinirajući faktori budućeg razvoja inovacije, znanje, informacije i nove tehnologije, kao i promjena privredne strukture u pravcu jačeg učešća sektora usluga, na račun smanjenja učešća djelatnosti primarnog i dijelom sekundarnog sektora i podsticanje zapošljavanja uz smanjenje siromaštva i socijalne isključenosti“. Strategija razvoja Tuzle do 2026. godine usaglašena je sa Strategijom razvoja Evropske unije do 2020. godine, koja u prvi plan stavlja razvojni koncept baziran na pametnom, održivom i inkluzivnom razvoju. U formuliranju vizije razvoja Tuzle, uzeta je u obzir zajednička vizija održive budućnosti lokalnih vlasti Evropske unije (Aalborška povelja). Vizija razvoja Tuzle ogleda se u zajedničkoj posvećenosti zadovoljstvu i sreći građana, unapređenju okruženja za aktere privrednog i društvenog života, uz očuvanje kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa grada. Imajući u vidu

definiranu viziju razvoja Tuzle, Dugoročnom strategijom razvoja do 2026. godine projicirani su strateški i sektorski ciljevi za njenu realizaciju.

Strateški ciljevi razvoja Tuzle, kao grada kontinuiteta kulture i multietičnosti, kreativne inovativnosti, zdravog i ugodnog života, grada znanja i grada razvijene poslovne infrastrukture, lijepog i ugodnog grada za sve građane koji tu žive i one koji u Tuzlu dolaze su: **ubrzanje ekonomskog razvoja i unapređenje konkurentnosti privrede, ugodan život građana-podržavajuća društvena i komunalna infrastruktura, uravnotežen i održiv razvoj grada, evropske vrijednosti i multikulturalnost.**

Sektorski razvojni ciljevi su definirani kroz sektorske aktivnosti, usmjereni na ostvarenje strateških ciljeva različitim intenzitetom uticaja. **Predviđeno je razvijanje i unapređenje četiri sektorska cilja, a to su: komunalna infrastruktura, društveni sektor, lokalni ekonomski razvoj i okoliš.**

Sistemsko praćenje i vrednovanje (monitoring i evaluacija) realizacije strategije omogućava mjerjenje ostvarenja postavljenih ciljeva, te poduzimanje pravovremenih mjera u cilju eventualnih korekcija. Metodologijom evaluacije Strategije integrisanog lokalnog razvoja grada Tuzle 2012.-2026. (u daljem tekstu Strategija) predviđeno je vrednovanje (srednjoročna evaluacija) Strategije, za petogodišnji period (2012.-2016. godine).

Vremenskom dinamikom praćenja i vrednovanja predviđeno je da se kontrolno ocjenjivanje ostvarenja sektorskih planova vrši nakon 3-5 godina, uz obavezno sistemsko prikupljanje, obradu i analizu podataka. Na prijedlog gradonačelnika Grada Tuzla, Gradsko vijeće je, na sjednici održanoj u martu 2018. godine, donijelo Odluku o pokretanju postupka revizije integrisane Strategije razvoja grada Tuzla do 2026. godine. Proces kontrolnog vrednovanja nakon isteka perioda od 5 godina, je prva od aktivnosti u praćenju implementacije Strategije.

Za realizaciju Integrисane Strategije razvoja Tuzle do 2026. godine, formiran je Koordinacioni tim, koji je usvojio metodologiju procjene izvršenja Strategije, kojim je definisan način za upoređivanje stanja na početku 2012. godine sa postavljenim ciljevima i planiranim projektima u periodu nastanka Strategije (2012. godina), nakon čega se izvodi kvantitativna i kvalitativna procjena ostvarivosti Strategije. Potom je Koordinacioni tim izvršio procjenu izvršenja Strategije, te je sačinjen Izvještaj, koji je proslijeđen Gradskom vijeću Tuzla.

Tokom izvještajnog perioda 2017. godine, gradonačelnik Tuzle je predložio Gradskom vijeću Izvještaj o ostvarivanju implementacije Strategije razvoja Grada Tuzla do 2026. godine i Plan implementacije Strategije razvoja Grada Tuzla i indikativni finansijski okvir za 2017.-2019. godinu, koji su usvojeni jednoglasno na petoj redovnoj sjednici Gradskog vijeća Tuzla, održanoj dana 30.03.2018. godine.

Izvještaj o ostvarivanju implementacije Strategije razvoja Tuzle do 2026. godine, obuhvatio je parametre za prve četiri godine implementacije Strategije, od ukupno 15 godina za koji period je Strategija donesena i dobio je pozitivnu ocjenu gradskih vijećnika, vezano za implementaciju ovog važnog dokumenta u pogledu realizacije ciljeva iz Strategije.

Partnerska grupa za razvoj, u čijem sastavu su predstavnici Gradskog vijeća, gradskih službi, javnih preduzeća i ustanova, poslovne i akademske zajednice, te organizacija civilnog društva, uspostavljena je u 2017. godini, uz podršku UNDP LIR Projekta, tako da će i u narednom periodu biti uključena u razmatranje i usvajanje dokumenata vezanih za Strategiju.

U skladu sa preporukama i uz podršku UNDP projekta, od decembra 2017. godine uspostavljeno je Odjeljenje za razvojno planiranje i upravljanje razvojem pri Stručnoj službi za poslove gradonačelnika, kao jedinica za upravljanje razvojnim aktivnostima (JURA), koja će unaprijediti koordinaciju između različitih službi i odjeljenja, vezano za implementaciju i monitoring

Strategije. Odjeljenje je kadrovski popunjeno iz reda postojećih službenika zaposlenih u Gradskoj upravi, koji su već radili na sličnim poslovima. Formiranje Odjeljenja za razvojno planiranje i upravljanje je zakonska obaveza, u skladu sa članom 10. Zakona o razvojnom planiranju i upravljanju, kojim je propisana obaveza organizovanja poslova razvojnog planiranja i upravljanja. Uspostavljanjem JURA-e odnosno Odjeljenja za razvojno planiranje i upravljanje razvojem formirano je i radno mjesto Stručni savjetnik za praćenje i evaluaciju razvojnih projekata, čime je unaprijeđen i sistematski pristup za buduće praćenje i vrednovanje Strategije. Grad Tuzla je jedna od prvih lokalnih zajednica u Federaciji BiH koja je, u skladu sa Zakonom o razvojnom planiranju i upravljanju, uredila organizaciju i sistem za razvojno planiranje i upravljanje razvojem.

Također, u aprilu 2018. godine formiran je i Razvojni tim, čime su ojačani kapaciteti za budući proces revizije Strategije.

Imajući u vidu da je potrebno pristupiti procesu revizije Strategije, u smislu prilagođavanja Strategije za prioritetne razvojne potrebe za naredni period, Grad Tuzla evaluacijom i pripremom preporuka započinje pripremne aktivnostima za reviziju, a nalazi i preporuke Evaluacijskog Izvještaja, koji je u završnoj fazi biti će korišteni u procesu revizije strategije, kako bi se uskladila Strategija sa metodologijom i omogućila njena kvalitetnija operacionalizacija i praćenje njenog uticaja na razvoj.

Pregled realizovanih projekata dat je prema sektorima strateškog okvira, i to za društveni, ekonomski i okolišni razvoj, a redovno razmatran u okviru izvještaja gradskih službi za upravu i posebno, u izvještajima o izvršenju budžeta. Pregled realizovanih projekata urađen je na osnovu definisanog Plana implementacije i finansijskog okvira realizacije Strategije razvoja, koji je urađen za period 2017. – 2019. godine, usaglašenim sa trogodišnjim i godišnjim budžetima Grada Tuzla. U 2017. godini planirana je realizacija 22 projekta, što je u izvještajnoj godini u potpunosti ostvareno realizacijom svih planiranih i dodatnih projekata koji su vezani za Strategiju razvoja.

U društvenom sektoru je realizovano 16 projekata iz Strategije razvoja. Projekti u oblasti društvenog razvoja dominantno su projekti komunalne infrastrukture i izgradnje, i to izgradnja i rekonstrukcija saobraćajnica, mostova i pješačkih mostova, izgradnja vodovodne i kanalizacione mreže, izgradnja javne rasvjete, te izgradnja igrališta i održavanje zelenih površina.

U ekonomskom sektoru je realizovano 9 projekata iz Strategije razvoja. Naznačajniji projekti u ekonomskom sektoru odnosili su se na nastavak izgradnje poslovne zone Kreka sjever, zatim na programe podrške preduzećima za očuvanje postojećih i otvaranje novih radnih mesta, kao i na podršku poduzetnicima koji prvi puta započinju posao (poslovni start-up).

U 2017. godini formiran je i Ured za poduzetnike grada Tuzla, kao jednošalterski sistem podrške investitorima i poduzetnicima koji već posluju ili namjeravaju poslovati u Tuzli.

U sektoru zaštite životne sredine je realizovano 5 projekta iz Strategije razvoja. Ovim sredstvima finansirani su projekti ozelenjavanja javnih površina i obnavljanje površine stabala, kao i izgradnja pješačkih staza na području grada Tuzla. Najviše truda i vremena uloženo je u projekte iz oblasti toplifikacije, radi smanjenja aerozagađenja u zimskim mjesecima, kao i povećanja kvaliteta života građana.

3. Aktivnosti Grada Tuzla i gradonačelnika

Gradonačelnik Grada Tuzla, kao izvršni organ Grada Tuzla, tokom 2017. godine, obavljao je između ostalih poslove, koji se odnose na: zastupanje i predstavljanje Grada Tuzla, kao jedinice

lokalne samouprave, donosio odluke i druga akta iz svoje nadležnosti, podnosi Gradskom vijeću Tuzla na usvajanje odluke i druge dokumente tj. opće akte, koje su izrađivale gradske službe (kao npr. nacrt i prijedlog budžeta, ekonomske planove, razvojne planove, investicione programe, prostorne i urbanističke planove i ostale planske i regulatorne dokumente, koji se odnose na korištenje i upravljanje zemljištem i slično), provodio politiku Grada u skladu sa odlukama Gradskog vijeća, putem gradskih službi planirao i izvršavao budžet Grada i osiguravao primjenu zakona, te odluka i drugih akata Gradskog vijeća i obavljao druge poslove određene Ustavom i zakonom iz nadležnosti gradonačelnika Grada Tuzla.

U izvršavanju poslova iz svoje nadležnosti gradonačelnik Grada Tuzla, je skoro svakodnevno održavao radne sastanke sa službama za upravu, kao i sjednice Kolegija gradonačelnika, kao stručnog i savjetodavnog tijela, koje ima zadatku da raspravlja o svim bitnim pitanjima iz nadležnosti gradskih službi i da daje mišljenje i pruža pomoć gradonačelniku u vršenju poslova iz njegove nadležnosti. Rad Kolegija gradonačelnika je redovno praćen od strane medija, dok se informacije sa održanih kolegija redovno objavljaju na službenoj web stranici Grada Tuzla www.tuzla.ba.

Tokom 2017. godine, održana je 21 sjednica Kolegija gradonačelnika, na kojoj je raspravljano o ukupno 614 materijala, od čega 17 planova, 3 programa, 94 odluka, 144 rješenja, 213 zaključaka, 27 informacija, 48 izvještaja, 35 inicijativa, 11 urgencija i 27 ostalih materijala.

Radni sastanci gradonačelnika su sastanci sa jednom ili više službi, vezani za jednu tematsku oblast, za rješavanje konkretnog problema ili za pripremu Kolegija. Kolegij, kao konsultativni sastanak, predstavlja sastanak svih službi, u funkciji pripreme sjednica Gradskoga vijeća. Tako da gradonačelnik, u toku jedne godine, održi više od 250 radnih sastanaka sa resornim službama.

Iz navedenih podataka, vidljiva je proaktivna uloga gradonačelnika i gradskih službi u donošenju odluka, kao i predlaganju odluka i drugih akata Gradskom vijeću Tuzla, kao predstavničkom tijelu građana. Tako je Gradskom vijeću, u toku 2017. godine, predloženo na razmatranje i usvajanje ukupno 614 raznih materijala.

Kada su u pitanju planovi, koji su predlagani Gradskom vijeću Tuzla, usvojeni su:

-Plan implementacije Strategije razvoja Grada Tuzla i indikativni finansijski okvir za 2017.-2019. godinu, usvojen na 5. sjednici GVT od 11.04.2017. godine, skupa sa Izvještajem o ostvarivanju implementacije Strategije razvoja Grada Tuzla do 2026. godine;

- Plan upravljanja otpadom za Grad Tuzla za period 2017.-2022. godine, kao jedan od značajnih dokumenata iz oblasti zaštite okoline;

-Akcioni plan politike socijalnog uključivanja Grada Tuzla za period 2017.-2018. godina, koji smatramo vrlo bitnim dokumentom iz oblasti socijalne zaštite;

- Akcioni plan za Rome grada Tuzla, kojim je stvorena osnova za inkluziju romske populacije i njihovo svakodnevno uključivanje u sve oblasti života na području grada Tuzla;

-Izmjena dijela Regulacionog plana Centralnog gradskog groblja „Drežnik“ u Tuzli, čime su stvorene pravne pretpostavke, da se ove godine krene u projektovanje, a naredne godine u realizaciju ovog značajnog projekta, a kako je i Gradsko vijeće Tuzla, zaključilo na svojoj 20-toj redovnoj sjednici održanoj dana 14.05.2017. godine;

-Sanacijski plan parcelacije za k.o. Tuzla II, k.o. Tuzla III, k.o. Slavinovići i k.o. Simin Han, čime je Grad Tuzla dao svoj doprinos procesu harmonizacije katastra i zemljišne knjige, što bi trebalo olakšati našim građanima u rješavanju stanja imovinsko-pravnih odnosa na zemljištu;

- više regulacionih planova, kao detaljnih planskih dokumenata, kojima se stvaraju prepostavke za legalnu gradnju na području grada Tuzla, kao što su: Izmjena Regulacionog plana prostorne cjeline „Stupine“ u Tuzli, Regulacioni plan dijela prostorne cjeline "Kreka"- sjeveroistok u Tuzli, nacrt Regulacionog plana prostorne cjeline „Plane, Divkovići I i Divkovići II“, Zoning plan „Rekreacionog područja i park šume Ilinčica“ u Tuzli, nacrt regulacionog plana dijela prostorne cjeline stara Solana u Tuzli.

Od značajnih strategija koje je Gradonačelnik Grada Tuzla predložio Gradskom vijeću, ističemo predlaganje i donošenje **Strategije za mlade grada Tuzla 2017-2026 sa Aktionim planom za provedbu Strategije za period 2017.-2019. godine.**

Mnoge od 96 odluka koje su razmatrane na sjednicama Kolegija gradonačelnika i predložene Gradskom vijeću Tuzla na usvajanje, doprinijele su poboljšanju života građana, stvaranju povoljne poslovne klime, a neke su omogućile efikasniji rad Gradskog vijeća, gradonačelnika i nadležnih gradskih službi, kao što su:

- Odluka o snabdijevanju grada toplotnom energijom, donesena na prijedlog Gradonačelnika, u funkciji smanjenja aerozagađenja, na tematskom dijelu 4. redovne sjednice Gradskog vijeća Tuzla (u daljem tekstu: GVT) od 27.02.2017. godine. Uz navedenu odluku, na prijedlog gradonačelnika, na istoj sjednici, donesena je Odluka o obavljanju dimnjacijskih poslova, koja će također doprinijeti smanjenju zagađenosti zraka u zimskim mjesecima.

-Odluka o dopuni Odluke o snabdijevanju grada toplotnom energijom, gdje je građanima mjesnih zajednica Bukićevo, Šićevo i Husino, omogućeno bez ikakve naknade priključenje na sistem snabdijevanja toplotnom energijom;

-Odluke o redefinisanju statusa sa Tuzlanskim kantonom u vezi sa JU Narodna i univerzitetska biblioteka „Derviš Sušić“ Tuzla i JU „Narodno pozorište“ Tuzla i Odluka o davanju saglasnosti na spajanje JU Dom mladih Tuzla i JU Međunarodna galerija portreta u JU Centar za kulturu Tuzla, kojima su nakon dvadeset godina definisani odnosi sa Tuzlanskim kantonom i riješeno pitanje funkcioniranja javnih ustanova iz oblasti kulture, tretiranih citiranim odlukama;

- Odluka o izboru najpovoljnijeg ponuđača i davanju saglasnosti za zaključenje ugovora o prodaji nekretnine u vlasništvu Grada Tuzla, kojom je nakon provedenog Javnog oglasa o nadmetanju-licitaciji, objavljenog 12.01.2017. godine u Dnevnom listu „Oslobodenje“, odabran najpovoljniji ponuđač za izgradnju stambeno-poslovnog objekta od tri lamele na atraktivnoj lokaciji na „Sjenjaku“ i gdje je izlicitirana cijena zemljišta iznosila 3,9 miliona KM, što predstavlja značajan prihod Grada Tuzla u predhodnoj godini;

-Odluka o uvjetima i načinu opterećenja nekretnina u vlasništvu Grada Tuzla na lokalitetu poslovne zone „Kreka-sjever“ u Tuzli putem javnog nadmetanja – licitacije sa tekstom javnog oglasa o licitaciji, kojom je otpočeo postupak ustanovljenja prava građenja pod povoljnim uvjetima u poslovnoj zoni „Kreka-sjever“ u Tuzli i Odluka o izboru nosioca prava građenja neposrednom pogodbom i davanju saglasnosti na zaključenje ugovora o osnivanju prava građenja na nekretninama u vlasništvu Grada Tuzla. Navedene odluke predstavljaju pravni osnov za gradnju poslovnih objekata u poslovnoj zoni „Kreka-Sjever“, što će pružiti priliku većeg zapošljavanja na području grada Tuzla;

-Odluka o prodaji nekretnine u vlasništvu Grada Tuzla putem javnog nadmetanja – licitacije za izgradnju Kolektivnog stambeno-poslovnog objekta „O9“ sa pripadajućim vanjskim uređenjem u okviru dijela prostorne cjeline Slatina 1 u naselju Slatina u Tuzli, čime su stvoreni preduvjeti za novu gradnju i punjenje Budžeta Grada Tuzla;

- Odluka o prodaji nekretnine u vlasništvu Grada Tuzla putem javnog nadmetanja – licitacije za izgradnju Kolektivnog stambeno-poslovnog objekta „F“ sa pripadajućim vanjskim uređenjem u okviru dijela prostorne cjeline Stupine sjever u naselju Stupine u Tuzli čime su stvoren preduvjeti za novu gradnju i punjenje Budžeta Grada Tuzla;
- Odluka o izmjenama Odluke o nazivima ulica, trgova, mostova i parkova na području grada Tuzla;
- Odluka o izmjeni i dopuni Odluke o javnim parkiralištima na području grada Tuzla;
- Odluka o izmjeni Odluke o kreditnom zaduženju (kojom su između ostalog stvorene pretpostavke za realizaciju projekta Gradske vijećnice);
- Odluka o visini zakupnine stambenih jedinica izgrađenih u pod-projektu BIH-3, državnom projektu stambenog zbrinjavanja u okviru regionalnog stambenog programa, kao jedan od preduslova realizacije ovog projekta značajnog za zbrinjavanje prognanih i raseljenih osoba, kao i osoba u readmisiji, o čemu će se više govoriti u narednim poglavljima izveštaja.

Od ostalih dokumenata, koje je Gradonačelnik Grada Tuzla, predložio Gradskom vijeću navest ćemo samo neke:

- Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o kriterijumima i postupku za ostvarivanje prava na proširene oblike socijalne pomoći;
- Pravilnik o izmjeni Pravilnika o kriterijima i postupku za odobravanje jednokratne pomoći pripadnicima branilačke populacije sa područja grada Tuzla.

Odlukom o izmjenama i dopunama Odluke o organizaciji i djelokrugu rada uprave Grada Tuzla („Službeni glasnik Grada Tuzla“, broj 9/2017) i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji gradskih organa uprave i stručnih službi Grada Tuzla, broj: 02-34-10030-2017 od 23.10.2017. godine, napravljene su nužne izmjene u organizaciji gradskih službi, za upravu, stručnih i drugih službi Grada Tuzla i sistematizaciji radnih mjesta u navedenim službama shodno konceptu organizacije uprave definisanim novim Zakonom o državnoj službi Tuzlanskog kantona, koji je stupio na snagu u maju 2017. godine. Ovim dokumentima se izvršilo usaglašavanje unutrašnje organizacije i sistematizacije u skladu sa navedenim Zakonom, a zatim se krenulo dalje u pravcu stvaranja dobre uprave. Naime, Grad Tuzla se, u saradnji sa UNDP-om, aktivno uključio u realizaciju MEG projekta, čiji je cilj uspostavljanje modela dobre lokalne uprave u Bosni i Hercegovini.

Iz navedenih razloga nakon usvajanja navedenih dokumenata, tokom 2017. godine, pristupilo se novim izmjenama sistematizacije radnih mjesta unutar gradske administracije, a u narednom periodu jedan od prioritetnih zadataka, bit će stvaranje modela dobre uprave prema međunarodnim kriterijumima (UNDP).

Na kraju, važno je napomenuti da su svi budžetski dokumenti tokom 2017. godine, počev od Budžeta Grada Tuzla za period 01.01. do 31.12.2017. godine, Dokumenta Okvirnog budžeta, godišnjih, kvartalnih i mjesecnih izveštaja o izvršavanju Budžeta Grada Tuzla, doneseni u rokovima propisanim Zakonom i budžetskim kalendarom i da je obezbijeđena budžetska stabilnost i transparentnost. Naime, na web stranici Grada Tuzla u 2017. godini, objavljen je Budžet za građane.

Inicijative, koje je gradonačelnik Grada Tuzla, uputio ka višim nivoima vlasti

Zbog pravnih praznina u pravnom sistemu Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine i Tuzlanskog kantona, kao i zbog neadekvatnih zakonskih i drugih rješenja, kojima se nerijetko nanosi šteta jedinicama lokalne samouprave, gradonačelnik Grada Tuzla je samostalno i/ili uz podršku Gradskog vijeća, u prethodnim godinama uputio niz inicijativa višim nivoima vlasti sa prijedlogom, kako bi trebala izgledati zakonska i druga rješenja, a sve sa ciljem zastupanja prava i interesa građana Tuzle, a kako je to propisano odredbom člana 15, stav 1. alineja 1. Zakona o principima lokane samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj 49/06 i 51/09), prema kojoj načelnik/gradonačelnik zastupa i predstavlja jedinicu lokalne samouprave.

Iako je gradonačelnik Grada Tuzla uputio u prethodnom periodu ka višim nivoima vlasti, ukupno trideset raznih inicijativa, mi ćemo spomenuti samo neke:

-Inicijativa za pristupanje izmjenama Ustava Federacije Bosne i Hercegovine s ciljem stvaranja funkcionalnijeg i ekonomičnijeg ustavnog i pravnog uređenja u Federaciji Bosne i Hercegovine, kao i obezbjeđenja ravnopravnosti svih naroda i građana koji žive na prostoru Federacije Bosne i Hercegovine, bez obzira odakle dolazili. O navedenoj inicijativi javnost je upoznata putem sredstava javnog informisanja, a njenom realizacijom otkočio bi se proces ustavnih promjena i umjesto nepovjerenja i mržnje, stekli bi se uslovi za stvaranje povjerenja među narodima i bratstva o čemu bi imali koristi svi građani u Federaciji BiH, uključujući i građane Tuzle;

-Inicijativa za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o stvarnim pravnima, s ciljem oticanja prepreka u raspolaganju imovinom jedinica lokalne samouprave, a posebno građevinskog zemljišta, i stvaranja zakonskih uvjeta za davanje pogodnosti domaćim i stranim investitorima, kod pribavljanja građevinskog zemljišta u vlasništvu jedinice lokalne samouprave;

-Inicijativa za donošenje Zakona o postupanju sa neiskorištenim nekretninama nakon trajne i potpune obustave rudarskih radova, s ciljem da se devastirane i neiskorištene nekretnine (zgrade i zemljište) stave u funkciju i da umjesto balasta za rudnike i JP „Elektroprivreda“ BiH, budu osnova za stvaranje budućih poslovnih zona i zapošljavanje;

- Inicijativa za regulisanje prava raspolaganja na nekretninama Rudnika „Kreka“ Tuzla, za bivše pogone, Rudnik „Lipnica“ i Rudnik „Bukinje“ u Tuzla, s ciljem da se imovina u vlasništvu Rudnika „Kreka“, a koja se ne koristi i ima svu potrebnu infrastrukturu da na korištenje Gradu Tuzla radi daljnog egzistiranja, a i širenja poslovnih inkubatora. Napominjemo, da ugovor između Vlade Federacije BiH i JP RPC „Lipnica“ Tuzla o korištenju nekretnina rudnika „Lipnica“ za potrebe RPC „Lipnica“ ističe 2019. godine;

-Inicijativa za donošenje Zakona o izmjenama Zakona o komunalnim djelatnostima Tuzlanskog kantona, s ciljem omogućavanja da se što veći broj građana priključi na sistem daljinskog zagrijavanja, čime će se ublažiti negativni efekti zagađenosti zraka.

Inicijativa za donošenje Zakona o izmjenama Zakona o komunalnim djelatnostima Tuzlanskog kantona je prihvaćena i zakon je nedavno usvojen.

U prethodnim godinama prihvaćene su inicijative Gradskog vijeća Tuzla i gradonačelnika Grada Tuzla za donošenje zakona od značaja za život građana i uređenje odnosa u Federaciji Bosne i Hercegovine, kao npr. Inicijativa za donošenje Zakona o gradu Tuzla, Inicijativa za donošenje za donošenje Zakona o izdvajaju i usmjeravanju dijela prihoda preduzeca EP BiH, Inicijativa za donošenje seta sistemskih zakona vezanih za prirodnu nesreću iz 2014. godine, te su od strane

Federalnog parlamenta, na prijedlog Vlade Federacije BiH doneseni adekvatni zakoni. Naprijed pobrojane aktivnosti su svakako rezultat rada, napora Gradskog vijeća, Gradonačelnika Grada Tuzla i gradske administracije.

Druge, gore pobrojane inicijative nisu uzete u razmatranje, kao ni često puta ponavljana inicijativa Gradskog vijeća i gradonačenika za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o pripadnosti javnih prihoda, upućena kako bi se njenim usvajanjem otklonila diskriminacija među građanima, kada je u pitanju raspodjela javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Interna revizija

Funkciju interne revizije u Gradu Tuzla obavlja Služba za internu reviziju koja je uspostavljena u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH, Pravilnikom o uslovima za obavljanje poslova interne revizije u javnom sektoru FBiH, Odlukom o osnivanju Službe za internu reviziju Grada Tuzla i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji gradskih organa uprave i stručnih službi Grada Tuzla.

U 2017. godini završene su sve revizorske aktivnosti koje su planirane Godišnjim planom interne revizije, a to su provedene četiri revizije u oblastima neporezni prihodi, javne nabavke, praćenje rada i poslovanja javnih ustanova i javnih preduzeća čiji je osnivač Grad Tuzla i održavanje komunalne infrastrukture. Pored navedenih revizija, Služba za internu reviziju izvršila je analizu troškova i dala preporuke za smanjenje troškova na pozicijama putni troškovi, izdaci za komunikaciju i izdaci za reprezentaciju na zahtjev gradonačelnika.

Ostvareni su značajni efekti putem interne revizije na način da je poboljšan sistem internih kontrola, ostvareno je smanjenje rashoda poslovanja i povećanje prihoda te su postignuti efekti u smislu sređivanja računovodstvenih i pomoćnih evidencija. Ukupan finansijski učinak po osnovu povećanja prihoda i smanjenja rashoda u 2017. godini iznosio je 108.919,09 KM.

Protokolarni poslovi

Gradonačelnik Grada Tuzla je tokom 2017. godine imao intenzivne aktivnosti i ostvario mnogo ličnih kontakata sa pravnim i fizičkim osobama, kako sa područja grada Tuzla i Bosne i Hercegovine, tako i sa inostranim subjektima. Nastavljena je uspješna praksa održavanja protokolarnih i radnih sastanaka. Gradonačelnik je obavio preko 1.000 različitih sastanaka sa privrednicima, predstavnicima organizacija i udruženja građana, sportskih i kulturnih organizacija, obrazovnih i vjerskih organizacija i institucija, mjesnih zajednica, kao i brojne sastanke sa stranim delegacijama. Kada su u pitanju posjete stranih delegacija Tuzli, gradonačelnik je održao 42 radna sastanka sa predstavnicima ambasada drugih zemalja kao što su ambasade Sjedinjenih Američkih Država, Švedske, Turske, Mađarske, Češke, Hrvatske, Bugarske, Indije i Irana, predstavnicima USAID-a, OSCE-a, EUFOR-a, predstavnicima međunarodnih organizacija i tijela, sa ciljem predstavljanja potencijala grada Tuzla i stvaranja mogućnosti za potencijalne nove projekte i ulaganja na području grada Tuzla. Tokom posjeta stranih delegacija, fokus je bio na predstavljanju potencijala za nova ulaganja, ekonomski razvoj, te ostvarivanje saradnje u oblastima sigurnosti, kulture, sporta i pitanja mladih kao i razmjene dobrih praksi u ovim oblastima.

3.1. Međunarodna saradnja

Grad Tuzla je, zahvaljujući referencama postignutim na prethodnim projektima, uspio i u ovom periodu ostvariti saradnju sa svim najznačajnijim organizacijama, kao i fondovima i donatorima koji djeluju na području BiH, kao što su npr. USAID, Delegacija Evropske unije u BiH, Misija OSCE-a u BiH i Tuzli, Švedska agencija za zaštitu okoliša (SEPA), sa stranim ambasadama u BiH: Ambasada Sjedinjenih Američkih Država, Ambasada Republike Austrije, Ambasada Republike Turske, Ambasada Švicarske, Ambasada Republike Bugarske, Ambasada SR Njemačke, Ambasada Republike Češke, Ambasada Kraljevine Švedske, Ambasada Republike Francuske, Ambasada Republike Italije, kao i drugim udruženjima, delegacijama i gradovima: Fondacija Konrad Adenauer u Bosni i Hercegovini, Inicijativa mladih za ljudska prava BiH i Srbije, Udruženje "Adottando", Italija, Općina Saint – Denise, Grad Osijek, Grad Pečuh, Grad Linz, Grad Rijeka i dr.

Pored aktivnosti na pripremi i implementaciji projekata, gradonačelnik je intenzivno radio i na njegovanju i razvijanju saradnje sa prijateljskim gradovima, pokrajinama i regijama, kao i na uspostavljanju novih odnosa saradnje sa drugim gradovima, te sa građanima BiH koji žive u inostranstvu (dijaspora). Tokom 2017. godine, realizirani su ili započeti projekti iz oblasti lokalnog ekonomskog razvoja, energetske efikasnosti i komunalne infrastrukture, neprofitnog socijalnog stanovanja, kulture i saradnje sa organizacijama civilnog društva.

Projekat "Općinskog okolišnog i ekonomskog upravljanja (MEG)" - Projektom općinskog okolišnog i ekonomskog razvoja osigurana su donatorska sredstva za provođenje infrastrukturnih projekata na području grada Tuzla, te za provođenje obuka za predstavnike gradske uprave i gradskog vijeća Tuzla. Grad Tuzla je jedan od 18 odabralih općina i gradova za realizaciju projekta. Preduslov za realizaciju sredstava je pozitivna ocjena o postojećim kapacitetima i uslugama, koju smo dobili od strane donatora čime su osigurana sredstva za realizaciju planiranih projekata. Radi o projektima vodosnabdijevanja i kanalizacije za naselje Pekmezije (MZ Solina), projekat vodosnabdijevanja naselja Mala Solina (MZ Solina) i izgradnja kanalizacije u Fočanskoj ulici (MZ Sjenjak), ukupne vrijednosti 300.000 KM uz jednak učešće sredstava iz Budžeta Grada Tuzla. Pored infrastrukturnih projekata, u posmatranoj godini je realizovana i obuka vijećnika, usposlenika gradske uprave i predstavnika organizacija civilnog društva u oblasti lokalnog razvoja. U okviru projekta je formirana mreža stručnjaka iz oblasti lokalnog ekonomskog razvoja sa namjerom da se međusobnim iskustvima pomogne u ovoj oblasti, a kojom predsjedava Grad Tuzla. Projekat finansira Vlada Švicarske uz tehničku podršku UNDP-a u BiH.

Regionalni program lokalne demokratije na zapadnom Balkanu (ReLOaD) - Grad Tuzla je jedna od 10 gradova i općina iz BiH koje su uključene u ReLOaD projekt. Projektom je predviđeno jačanje kapaciteta gradske uprave za bolju saradnju sa organizacijama civilnog društva kroz transparentno finansiranje. Grad Tuzla je u okviru ovoga projekta prilagodio pravne akte za dodjelu budžetskih sredstava organizacijama civilnog društva i to prema metodologiji koja omogućava unapređenje korištenja budžetskih sredstava. Putem javnog poziva, u 2017. godini je odabrano 6 projekata za finansiranje ukupne vrijednosti 188.379 KM, od čega 70% finansira Evropska unija preko UNDP-a. Podržani su projekti u oblasti kulturno-historijskog nasljeđa, socijalne inkluzije, sporta i poduzetništva.

Dijaspora za razvoj - Projekt „Dijaspora za razvoj“ treba da doprinese mobilizaciji i prikupljanju podrške dijaspore za društveni i ekonomski razvoj BiH, te povezivanje dijaspore sa javnim,

nevladinim i privatnim sektorom. Grad Tuzla je jedna od 16 jedinica lokalne samouprave u BiH koje su uključene u projekat vrijedan 5,7 miliona eura, koji finansira Vlada Švicarske, UNDP i Međunarodna organizacija za migracije. Planirano je da uskladimo svoje razvojne strategije s okvirom politika dijaspore na višim nivoima vlasti, te pružimo usluge članovima dijaspore i potaknemo inicijative za privlačenje znanja i investicije iz dijaspore. Projekom nam je omogućeno institucionalno jačanje kapaciteta gradske uprave za odnose sa dijasporom, unapređenje poslovnog ambijenta u Tuzli kroz povezivanje sa dijasporom i unapređenje poslovanja privatnog sektora iz Tuzle kroz sredstva projekta.

Lokalni integrisani razvoj (LIR) - Realizacijom projekta je omogućeno unapređenje lokalnog integrisanog razvoja i životnog standarda te osnaživanje mehanizama i resursa za socijalni i ekonomski razvoj. Grad Tuzla kao jedan od 21 jedinice lokalne samouprave će kroz projekat unaprijediti usluge putem izgradnje bolje infrastrukture te stvoriti uslove za generiranje prihoda za građane. Pri tome su prioritet najugroženiji, povratnici, raseljene osobe, nezaposlene žene, starije osobe, Romi, osobe sa invaliditetom i dugotrajno nezaposlene osobe. Uz podršku ovog projekta u vrijednosti preko 250.000 KM, izvršena je nabavka savremene hladnjaka, repromaterijala za sadnju i uzgoj u poljoprivredi, za potrebe poljoprivrednih proizvođača, čime su unaprijeđeni kapaciteti u oblasti poljoprivrede na području grada Tuzla. U 2018. godini je započela realizacija projekta unapređenja usluga gradske administracije, uvođenjem tzv. DMS-a, odnosno informatizacija postupaka i procedura koji se vodi u službama za upravu i drugim službama Grada. Projekat je dio EU programa za lokalni razvoj i zapošljavanje, koji finansira Europska unija u iznosu od 19 miliona eura.

Međunarodni fond za razvoj poljoprivrede (IFAD) - Grad Tuzla će u okviru ovog programa omogućiti malim proizvođačima voća i povrća da unaprijede i poboljšaju svoje poslovanje, a time i društvene i ekonomске uslove. U fokusu su ciljne skupine kao što su siromašne žene i mladi. Program predviđa formiranje klasterskih platformi, sastavljenih od poljoprivrednih zadruga, kao lidera u razvoju poljoprivredne proizvodnje, zatim udruženja poljoprivrednika, finansijskih organizacija i lokalne vlasti koje će zajedno raditi na opremanju zadruga i poljoprivrednih proizvođača, edukaciju i certificiranje učesnika u poljoprivrednoj proizvodnji, a sve sa namjerom da se u kratkom roku ostvari finansijska korist za najsiročajnije poljoprivrednike, žene i mlade. Projekat finansira Međunarodni fond za razvoj poljoprivredne proizvodnje IFAD VIII – razvoj konkurentnosti poljoprivrede proizvodnje ukupne vrijednosti 61,45 miliona dolara.

Projekat „Ekonomsko osnaživanje socijalno i materijalno ugroženih osoba i mlađih osoba kroz proizvodnju povrća u plastenicima na području grada Tuzla“, koji su finansijski podržali Grad Tuzla i organizacija Muslim Aid BiH. Ovim projektom ostvareno je povećanje kapaciteta u plasteničkoj proizvodnji na području grada Tuzla, a u socijalnom smislu, podržano je 20 porodica slabijeg materijalnog stanja da započnu proizvodnju u poljoprivredi.

U saradnji sa Svjetskom bankom, realizovan je Projekat hitnog oporavka od poplava. U okviru realizacije ovog projekta, završen je 21 projekat izgradnje putne infrastrukture u nekoliko mjesnih zajednica na području grada Tuzla, kao i 2 projekta regulacije i čišćenja rijeke Jale (III faza u MZ Simin Han). Ukupna vrijednost ovih projekata iznosila je 3.923.905 KM.

Regionalni program stambenog zbrinjavanja u BiH - Podprojekat RSP- 2. Talas – U okviru ovog projekta planirana je izgradnja 4 stambene jedinice za četiri povratničke porodice iz Hrvatske, Srbije i Crne Gore, u vrijednosti od 200.000 KM. Učešće Grada Tuzla u realizaciji ovog projekta ogleda se u obezbjeđenju potrebne dokumentacije i izradi infrastrukture. Projekat se realizuje na području Mjesne zajednice Požarnica.

U okviru Programa urbanog partnerstva II Svjetske banke i Republike Austrije, obezbjeđeno je jačanje kapaciteta Grada Tuzla, u okviru kojeg je Grad Tuzla uzeo učešće u tri komponente

projekta, i to: društvena odgovornost i uključivanje građana, izgradnja integriteta i samoprocjena finansija. Projekat se realizuje u okviru potписанog Sporazuma o saradnji na realizaciji "Programa urbanog partnerstva II".

3.2. Budžet i finansije

Budžet Grada Tuzla u 2017. godini je realizovan u skladu sa zacrtanim strateškim opredjeljenjima Grada Tuzla, i bio je stabilan, što proizilazi iz podataka sadržanih u Izvještaju o izvršenju Budžeta Grada Tuzla, koji je Gradsko vijeće usvojilo u maju 2018. godine. Budžet je prije svega razvojni budžet, jer je većina aktivnosti Grada Tuzla usmjerena na razvoj komunalne infrastrukture, te finansijsku podršku privrednom sektoru. Budžet Grada Tuzla sadržavao je i socijalnu komponentu, s obzirom da su finansirana dodatna prava iz oblasti socijalne zaštite. Osim toga, u Budžetu Grada Tuzla znatna sredstva usmjerena su za finansiranje sporta, kulture i obrazovanja, što će se detaljnije razraditi u narednim poglavljima.

Budžet grada Tuzla za 2017. godinu pripremljen je u skladu sa metodologijom koja prepostavlja trezorski način poslovanja, i iznosio je 58.499.329 KM. Na povećanje prihoda u Budžetu 2017. godine u odnosu na prethodnu godinu značajno je uticao rast prihoda od poreza na dohodak, poreza na imovinu koji je u 2017. godini najveći do sada, kao i neplanirane uplate po osnovu sudskih presuda koje su presuđene u korist Grada Tuzla. Struktura ukupno raspoloživih sredstava u Budžetu je bila takva da se od prihoda prikupilo 52.340,087 maraka, po osnovu kreditnih sredstava uplaćena su sredstva u iznosu od 2.800.000 KM, te preneseni suficit iz prethodne godine u iznosu od 3.359.000 KM.

Naziv fonda	Ostvarena sredstva	Učešće (u %)
Opšti fond	35.928.022,76	61,42%
Fond za komunalnu infrastrukturu	14.551.423,21	24,87%
Fond za zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara	1.025.915,01	1,74%
Fond sred. od naknade za prihode ostvarene radom TE	6.980.840,19	11,94%
Fond za skloništa	3.500,00	0,01%
Fond za socijalno stanovanje	9.627,57	0,02%
UKUPNA SREDSTVA	58.499.328,74	100,00%

Najveći dio budžetskih sredstava se realizuje za ostvarivanje zacrtanih ciljeva u Dugoročnoj strategiji razvoja grada Tuzla do 2026. godine, rješavanjem problema cestovne infrastrukture, poboljšanju opremljenosti i izgrađenosti postojećih komunalnih objekata, toplifikaciji, širenju i rekonstrukciji vodovodne i kanalizacione mreže, održavanju riječnih korita i izgradnji mostova, te izgradnji, rekonstrukciji i održavanju javne rasvjete, rekonstrukciji stadiona Tušanj, te izradi projektne i provedbene dokumentacije. Za ove namjene je iz Budžeta u 2017. godini izdvojeno 16.113.930 KM ili 27,55% ukupno raspoređenih sredstava. Osim izvornih prihoda, Grad Tuzla je osigurao i značajna sredstva putem donacija od viših nivoa vlasti i međunarodnih organizacija i fondova, radi realizacije važnih projekata, kao što su sredstva stambenog zbrinjavanja boračke populacije, sredstva od Svjetske banke za sanaciju posljedica od poplava i slično. Značajan dio sredstava se izdvaja za razvoj poduzetništva, poljoprivrede i društvenih djelatnosti (kultura, sport i mladi) i za finansiranje dopunskih prava iz oblasti socijalne zaštite. Za finansiranje rada javnih ustanova i javnih preduzeća čiji je osnivač ili suosnivač Grad Tuzla, nevladinog sektora,

jednokratnih pomoći socijalno ugroženih građana i korisnika boračko-invalidske zaštite, projekata socijalno ugroženih građana, kulturnih i sportskih manifestacija i drugih aktivnosti iz ove oblasti, za oblast poduzetništva i razvoj poljoprivredne proizvodnje iz Budžeta za 2017. godinu izdvojena su sredstva u ukupnom iznosu od 12.958.388 KM ili 27,45% ukupno raspoređenih sredstava za 2017. godinu.

Nacrt Budžeta i Nacrt Odluke o izvršavanju budžeta za 2017. godinu, upućeni su na javnu raspravu u trajanju od 25 dana, koja je provedena u skladu sa Odlukom Gradonačelnika. Prijedlozi, sugestije i primedbe koji su u periodu javne rasprave dostavljeni od strane vijećnika, službi za upravu Grada Tuzla, savjeta mjesnih zajednica, javnih preduzeća i ustanova i drugih subjekata, dalje se dostavljaju Gradskom vijeću, putem Izvještaja o provedenoj javnoj raspravi. Većina prijedloga, sugestija i primjedbi je uglavnom opravdana, jer realne potrebe postoje. Međutim, nivo raspoloživih sredstava u Budžetu uslovjava da se prilikom raspoređivanja sredstava moralo voditi računa da se obezbijedi minimum funkcionisanja svih oblasti iz nadležnosti grada kao lokalne zajednice uz očuvanje stabilnosti Budžeta. U tom smislu u Prijedlogu Budžeta za 2017. godinu u odnosu na utvrđeni Nacrt Budžeta od strane Gradskog vijeća Tuzla, a rukovodeći se primjedbama i sugestijama upućenim od strane Gradskog vijeća i svih ostalih učesnika u javnoj raspravi izvršene su određene izmjene i dopune.

Odjeljenje za trezor u 2017. godini u okviru svojih nadležnosti utvrđenih zakonom i podzakonskim aktima je vršilo sljedeće redovne poslove: pripremu i evidentiranje knjigovodstvene dokumentacije, evidentiranje u materijalnom knjigovodstvu, praćenje kapitalnih projekata, praćenje realizacije nabavki i rezervacije sredstava, izradu izvještaja o dugu i garancijama, priprema akata za vršenje redovnog godišnjeg popisa, izradu godišnjeg obračuna, zaključivanje knjigovodstvenih evidencija.

Javne nabavke u 2017. godini su provođene u skladu sa zakonskim i podzakonskim aktima, te u skladu sa usvojenim Planom nabavki Grada Tuzla za 2017. godinu. Poslovi vezani za javne nabavke, između ostalog, obuhvataju: pripremu i dostavljanje zahtjeva za iskazivanje potreba za nabavkom roba, usluga i radova u gradskim službama, provjeru usklađenosti iskazanih potreba sa planiranim sredstvima u budžetu Grada Tuzla, sačinjavanje plana nabavki i izmjena i dopuna plana nabavki, priprema tenderske dokumentacije i provođenje postupaka javnih nabavki, dostavljanje izvještaja o provedenim postupcima javnih nabavki Agenciji za javne nabavke, vođenje registra zaključenih ugovora i okvirnih sporazuma.

3.3. Lokalni ekonomski razvoj

Oblast ekonomskog razvoja, sa fokusom na stvaranje povoljnog poslovnog okruženja je bila jedan od prioriteta gradonačelnika i gradske uprave u 2017. godini, kroz ubrzanje ekonomskog razvoja i unapređenje konkurentnosti privrede, kao jednog od ciljeva iz Strategije razvoja grada Tuzla. Nastojalo se sačuvati i ojačati postojeće oblasti privređivanja i stvoriti uvjete za razvoj ekonomskega grana koje u Tuzli nisu bile dovoljno razvijene, kao i nekih grana razvoja, koje u Tuzli skoro i nisu postojale. Ovdje se prvenstveno misli na razvoj turizma, trgovine i industrije novih tehnologija.

Radom na urbanističkoj regulativi, obezbjeđenjem zemljišta i dozvola za izgradnju, i zagovaranjem potrebe razvoja trgovine, kao smisla proizvodnji i novog zapošljavanja, kao i zahvaljujući inventivnosti poduzetnika u oblasti trgovine i proizvodnje, a posebno poduzetnika u današnjem sistemu Binga, Merkatora, Omege, Belamionixa i drugih, Tuzla je postala sjedištem

najveće trgovinske firme u Bosni i Hercegovini, postala velikim i najvažnijem trgovinskim središtem.

Zahvaljujući BIT centru, u gradu je došlo do značajnog razvoja, sasvim nove industrije, industrije novih visokih tehnologija i proizvodnji softvera, skoro isključivo za izvoz. Osim toga, RPC Tuzla-Inkubatora "Lipnica", jedan je od najboljih primjera razvoja malih i srednjih preduzeća u Bosni i Hercegovini. Tuzla danas, pretežno oko petlje Šiški Brod, ima jednu od najvećih poslovnih zona u Bosni i Hercegovini. Veliki doprinos stvaranju velikih poslovnih objekata ovog prostora, dao je vrijedni rad većine gradskih službi na urbanističkoj regulativi, rješavanju imovinsko pravnih odnosa, izdavanju odobrenja za građenje, uređenju i čišćenju korita rijeke Jale, gradnja cesta, rasvjete, rješavanje problema vodosnabdijevanja i sl. Sve ovo doprinijelo je stvaranju povoljnijih uvjeta za ekspanziju gradnje i građevinarstva, tj. za očuvanje postojećih i stvaranje novih radnih mesta u svim granama građevinske industrije.

Izgradnjom i razvojem kapaciteta turizma u okviru kompleksa Panonskih jezera, započet je sasvim novi pravac razvoja ekonomije u Tuzli, koji prije Slanih jezera skoro nije ni postojao. Otvaranjem prvog slanog jezera, 2003. godine, drugog jezera i vodopada, 2008. godine, trećeg jezera 2012. godine, kao i uređenjem historijske jezgre grada, Tuzla je pretvorena u najbolju ljetnju turističku destinaciju. Projekat razvoja Slanih jezera, otvorio je, za Tuzlu, sasvim novi pravac razvoja privrede, razvoj trurizma. Zahvaljujući izgradnji kompleksa slanih jezera u centru grada, u proteklom periodu, intenziviran je razvoj ugostiteljstva, trgovine i građevinarstva, te povećanje smještajnih turističkih kapaciteta u gradu, izgrađen veliki broj manjih hotela i hostela, pri čemu posebno treba pomenuti realizaciju značajne investicije u izgradnju Hotela „Mellain“, te izgradnju i registraciju velikog broja pansiona i soba za iznajmljivanje. Kada su se prije u Tuzli prodavale na primjer, ovolike količine krema za sunčanje i kupačih kostima, ljetnje obuće i odjeće?

Do 2003. godine, Grad Tuzla je imao Turističku zajednicu, a onda je zakon izmijenjen, kojim je ona ukinuta. Jedino općine i gradovi u Federaciji BiH nisu imali pravo da osnivaju turističke zajednice. 2015. godine je donesen novi Zakon o turističkim zajednicama TK, koji je vratio to pravo gradovima i općinama, a u međuvremenu je grad Tuzla postao bogatiji za niz turističkih resursa, od Panonskih jezera, Trga slobode, Sonog trga, Gradskega parka sa spomenikom Tvrtku I Kotromaniću, do niza novih smještajnih i hotelsko-ugostiteljskih kapaciteta. 2012. godine Grad je dobio jedno od najvećih priznanja UN Svjetske turističke organizacije, nagradu "Odisej", za inovacije u javnim politikama i upravljanju, i to za projekat „valorizacija prirodnog naslijeđa – Panonska slana jezera u Tuzli“, tako da s pravom, grad Tuzla postaje sve poželjnija turistička destinacija, i u tom smislu imamo i velika očekivanja od Turističke zajednice i Turističkog ureda. To je sinergija Panonskih jezera, historijske jezgre grada, Međunarodnog aerodroma Tuzla, djelatnika u kulturi, te privatnog sektora ugostiteljstva, hotelijerstva, trgovine, transporta, osiguranja i još mnogih oblasti... Osnivanje Turističke zajednice je novi korak u razvoju turizma u Tuzli, koja je najkvalitetnija ljetna turistička destinacija u BiH. Turistička zajednica će, između ostalog, raditi na unapređenju uslova boravka turista, podizanju kvaliteta turističkih i komplementarnih usluga, podsticanju razvoja turističke infrastrukture i pružanja informacija turistima i promociji turističkog proizvoda Grada Tuzla.

Važno je istaknuti i rad na unapređenju saradnje i uspostavljanju direktnе komunikacije sa privrednim subjektima. Ove aktivnosti su institucionalizirane uspostavljanjem Savjeta gradonačelnika za lokalni ekonomski razvoj, te uspostavljanjem Ureda za poduzetnike, koji je

krajem 2017. godine uspostavljen u okviru Gradske uprave i predstavlja bitan instrument direktnе podrške novim i postojećim poduzetnicima u procesu realizacije njihovih planova za investiranje, pokretanje ili razvoj biznisa na teritoriji grada Tuzla.

Nastavljena je saradnja i sa institucionalnim akterima u oblasti poduzetništva, u cilju daljnje promocije i razvoja ove oblasti. Saradnja se odvijala sa gradskim Udruženjem samostalnih obrtnika, koje je bitan partner Grada u realizaciji aktivnosti na razvoju poduzetništva, koje okuplja, zastupa i djeluje u interesu registrovanih poduzetnika-obrtnika grada Tuzla. Kroz saradnju sa Udruženjem za razvoj NERDA, omogućeno je jačanje ljudskih kapaciteta gradske uprave za pripremu i zajedničku realizaciju značajnih projekata koji se pripremaju i apliciraju prema EU donatorskim fondovima.

Služba za ekonomski razvoj i društvene djelatnosti je u 2017. godini izvršavala poslove na provođenju utvrđene politike Grada Tuzla u oblasti lokalnog ekonomskog razvoja, s fokusom na unapređenje poslovnog ambijenta i stvaranje preduslova za nova zapošljavanja, s ciljem ublažavanja problema nezaposlenosti. Aktivnim pristupom i realizovanim mjerama direktne i indirektnе podrške u nadležnosti Grada Tuzla potpomognuto je otvaranje novih i očuvanje postojećih radnih mjesta. U 2017. godini, po osnovu zasnivanja radnog odnosa i po osnovu registracije obrača prema evidenciji Službe za zapošljavanje TK je otvoreno preko 3.600 novih radnih mjesta (izvor: Služba za zapošljavanje Tuzlanskog kantona). Nova radna mjesta rezultat su proširenja poslovanja i osnivanja novih subjekata, kao i upošljavanja novih radnika u firmama. Ostvareno je povećanje stope zaposlenosti u 2017., u odnosu na prethodnu godinu i ista iznosi 64%, što je više od nivoa TK (50,8%).

U 2017. godini je realizacijom programa direktne podrške u zapošljavanju i podrške projekta nevladinih organizacija u sektoru poduzetništva, programima u ukupnoj vrijednosti od 500.000 KM, podržano zapošljavanje za 470 osoba kod poslodavaca u privatnom sektoru, kao i edukacija i osposobljavanje za lakše zapošljavanje ili samozapošljavanje.

U 2017. godini, kao dio ukupnog sistema podrške Grada razvoju poduzetništva, realizovan je Program aktivne politike zapošljavanja, odnosno direktne podrške privatnih preduzeća, kao nastavak procesa započetog 2015. godine, kojim je od tada pa do 2017. godine, direktno podržano upošljavanje preko 280 osoba. Realizacijom projekta „Zapošljavanje i nova radna mjesta“ omogućeno je zapošljavanje 123 osobe iz Tuzle, koje su se u 2017. godini nalazile na evidenciji nezaposlenih osoba. U okviru navedenog broja zaposlenih osoba, dvije su osobe sa invaliditetom. Kroz projekt „Školovanje za sigurno zaposlenje“, obezbjeđene su stipendije za školsku 2017/2018 godinu, za 24 mlade osobe-učenika upisana za deficitarna zanimanja za koja postoje potrebe na tržištu rada (obućari, bravari/cjevari i metalostrugari i slastičari). I putem projekta „Siguran start“, podržana su 64 novoformirana subjekta registrovana u 2017. godini, čijom je registracijom, omogućeno upošljavanje ukupno 77 osoba.

Podržana je realizacija i 7 projekata koje su implementirala udruženja koja djeluju u oblasti poduzetništva, a koji su doprinijeli promociji poduzetništva, promociji domaće proizvodnje i tipičnih proizvoda, razvijanju vještina za samozapošljavanje ranjivih grupa stanovništva, posebno osoba sa invaliditetom, ekonomskom osnaživanju nezaposlenih, socijalno ugroženih žena, zatim razvijanju poduzetničkih vještina kod mlađih osoba s ciljem jačanja njihove svijesti i opredjeljenja za pokretanje vlastite djelatnosti i samozapošljavanje. Realizacijom tih projekata direktno je podržano oko 240 osoba iz navedenih ciljnih grupa, dok je broj indirektnih korisnika znatno veći kroz učešće na organizovanim sajmovima i korištenje štampanog i podijeljenog edukacijskog i promotivnog materijala.

Primarna poljoprivredna proizvodnja

Imajući u vidu dosadašnje efekte razvoja primarne poljoprivredne proizvodnje, koja je jedan od bitnih podsektorskih ciljeva u sektoru lokalnog ekonomskog razvoja, definisanog važećom Strategijom razvoja, kontinuitet podrške ovoj oblasti nastavljen je u 2017. godini, te su iz Budžeta Grada Tuzla za ove namjene izdvojena sredstva u ukupnom iznosu od 250.000,00 KM. Grad Tuzla je putem resorne Službe i u saradnji sa odabranim implementatorima raspoloživa sredstva u 2017. godini uspješno realizovao, kroz Programe podrške primarne poljoprivredne proizvodnje iz sredstava kapitalnog i tekućeg granta. Realizacijom ovih Programa obezbjeđena je direktna podrška za preko 500 krajnjih korisnika-poljoprivrednih proizvođača iz Tuzle. Od tog broja, 80 je direktnih korisnika koji su uz podršku Grada Tuzla nabavili nove resurse u poljoprivredi, bilo da su prvi puta pokrenuli proizvodnju ili su proširili kapacitete u okviru svog poljoprivrednog gazdinstva. Dakle, ostvaren je rastući trend u pogledu uspostavljanja novih kapaciteta, i to u plasteničkoj proizvodnji, stočarstvu (nova mliječna grla) i podizanju novih nasada voća visokostablašica. Za 420 direktnih korisnika, u cilju očuvanja uspostavljenе proizvodnje, obezbjeđena je podrška u repro-materijalu i drugoj potrošnoj robi, edukaciji, promociji i unapređenju plasmana. Podrška je realizovana u redovno podržavanim proizvodnjama (plastenička proizvodnja povrća, stočarstvo, pčelarstvo, svinjogojstvo, proizvodnja gljiva, voćarstvo za korisnike koji su u sistemu organizovanog otkupa, koji se realizuje putem PZ „Agropromet“ Tuzla).

Ostvareni rezultati u 2017. godini potvrđuju uspješnost ranije uspostavljenog modela podrške, kojim se u kontinuitetu postiže porast obima i efikasnosti u korištenju raspoloživih prirodnih resursa ko i porast broja građana, koji se opredjeljuju da u poljoprivredi, u okviru svog poljoprivrednog gazdinstva stvaraju vlastite prihode i poboljšavaju svoju ekonomsku situaciju, pri čemu poseban značaj ima povećanje broja registrovanih obrta u poljoprivredi, što potvrđuje podatak da je u 2016. i 2017. godini, uz podršku iz Budžeta registrovano 20 novih obrta u poljoprivredi.

Obezbeđena je i realizovana podrška udruženjima poljoprivrednika sa područja grada Tuzla, na ime podrške za rad i realizaciju godišnjih programa rada za 7 udruženja poljoprivrednika.

U 2017. godini aktivno je praćen proces planskog korištenja raspoloživog zemljišta, u skladu sa Programom gospodarenja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države na području grada Tuzla, koji je usvojilo Gradsко vijeće Tuzla u 2014. godini. U tom procesu, u saradnji sa Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Tuzlanskog kantona, koje je nadležno za zaključivanje ugovora o zakupu državnog poljoprivrednog zemljišta, pratilo stanje dodijeljenog zemljišta i evidentiranje slobodnog zemljišta. U dosadašnjem periodu, počev od 2015. godine, u funkciju razvoja i proširenja proizvodnje, dodijeljeno je zemljište za poljoprivrednu obradu, za 70 korisnika, u površini od preko 230 hektara, koji na zakupljenom zemljištu organizuju proizvodnju za potrebe svog poljoprivrednog gazdinstva.

U oblasti poljoprivrede realizovan je i projekt „Ekonomsko osnaživanje socijalno i materijalno ugroženih osoba i mladih osoba kroz proizvodnju povrća u plastenicima na području grada Tuzla“, koji su finansirali podržali Grad Tuzla i organizacija Muslim Aid BiH. Ovim projektom ostvareno je povećanje kapaciteta u plasteničkoj proizvodnji na području grada Tuzla, a u socijalnom smislu, podržano je 20 porodica slabijeg materijalnog stanja, kojima su donacijom u vidu start-up paketa za početak plasteničke proizvodnje (plastenik površine 100 m², sa sistemom za navodnjavanje i sadnicama za jedan proizvodni ciklus), obezbijeđene prepostavke za njihovo ekonomsko osnaživanje, razvijanje radnih vještina, te za poboljšanje materijalnih prilika i u krajnjem, za radno angažovanje korisnika i članova njihove porodice.

Za potrebe razvoja poljoprivrede urađena je „Studija upotrebne vrijednosti zemljišta na području grada Tuzla“, koju je izradio Poljoprivredno-prehrambeni fakultet Sarajevo. Radi se o posebno važnom dokumentu, sa velikom bazom različitih podataka i mogućnostima primjene u procesu planiranja ukupnog razvoja grada, s aspekta korištenja zemljišta za građenje, a posebno u planiranju razvoja poljoprivredne proizvodnje. Poseban značaj ove Studije je u tome što se prema podacima iz ovog dokumenta koji sadrži kartu bonitetnih kategorija zemljišta, određuje namjena zemljišta u prostornim planovima, te se na osnovu ovih podataka utvrđuje mogućnost građenja i promjena namjene poljoprivrednog zemljišta, u postupku izdavanja urbanističko tehničke dokumenatcije za građenje objekata.

U 2017. godini, a na osnovu ovlaštenja iz kantonalnog Zakona o promjeni namjene poljoprivrednog zemljišta, 15 zahtjeva fizičkih i pravnih osoba sa prebivalištem i poslovnim sjedištem na području grada Tuzla, ostvarilo je prava na novčanu podršku u poljoprivrednoj proizvodnji, po modelu ruralnog razvoja, kapitalnih investicija i ostalih podrški u poljoprivredi, za koje se sredstva obezbeđuju iz Budžeta Tuzlanskog kantona. Dosadašnja iskustva pokazuju da je u procesu kreiranja i provođenja politike podrške razvoja poljoprivrede neophodna bolja koordinacija i saradnja viših nivoa vlasti sa lokalnim nivoom, kako bi se izgradio efikasniji i pouzdaniji sistem podrške domaće poljoprivredne proizvodnje i kako bi se, u tom smislu, izbjegle situacije koje destimulišu proizvođače za razvoj i očuvanje proizvodnje.

U toku 2017. godine nadležna Služba je nastavila ažuriranje Registra poljoprivrednih gazdinstava i Registar klijenata za fizičke i pravne osobe sa prebivalištem/sjedištem na području grada Tuzla. U ovom jedinstvenom Registru poljoprivrednih gazdinstava (od 2010. godine) prijavljeno je i registrovano 1.300 poljoprivrednih gazdinstava na području grada Tuzla. Od ukupno upisanih, oko 600 je aktivnih poljoprivrednih gazdinstava koji redovno ažuriraju podatke za svoje registrovano poljoprivredno gazdinstvo i koji ostvaruju pravo na kantonalne i na federalne novčane podrške iz poljoprivrede.

3.4. Kultura, sport i mladi

Jedan od strateških prioriteta Grada Tuzla je ostvarivanje ugodnog života građana sa podržavajućom društvenom i komunalnom infrastrukturom. Realizacija aktivnosti radi ostvarenja ovog razvojnog prioriteta usmjerena je na razvoj zdravstva, predškolskog odgoja, socijalne zaštite te razvoj kulture i sporta. Za finansiranje rada javnih ustanova koje imaju status eksternih budžetskih korisnika u 2017. godini iz Budžeta grada Tuzla izdvojena su sredstva u iznosu od 4.917.173 KM ili 10,42% raspoređenih budžetskih sredstava, i to 2.809.139 KM budžetskih sredstava i 2.108.035 KM vlastitih sredstava, koje Javne ustanove ostvare obavljanjem svojih djelatnosti. Za finansiranje rada javnih ustanova i preduzeća čiji je osnivač ili suosnivač Grad Tuzla, kao što su JU Narodno pozorište, JU Narodna i univerzitetska biblioteka, JU Centar za kulturu i druge izdvojena su sredstva u iznosu 2.168.118 KM ili 4,60% ukupno raspoređenih sredstava.

U 2017. godini došlo je do zastoja u finansiranju ustanova kulture od strane Vlade Tuzlanskog kantona, iako su ove ustanove od kantonalnog značaja, i Kanton je po zakonu isključivo nadležan za finansiranje kulture. Grad Tuzla je istražao u zahtjevima prema Vladi TK na postizanju obostranog prihvatljivog sporazuma. Da bi se riješili ovi problemi pristupilo se redefinisanju ranijih odluka o osnivačkim pravima između Grada Tuzla i Tuzlanskog kantona, a koje se odnose na JU Narodno pozorište Tuzla, JU Narodna i univerzitetska biblioteka „Derviš Sušić“ Tuzla i JU Međunarodna galerija portreta Tuzla. Definisani su novi načini preuzimanja

dijela osnivačkih prava od strane Vlade kantona, na način da se Odlukom o redefinisanju statusa JU Narodno pozorište Tuzla, prenosi Tuzlanskom kantonu 51% osnivačkih prava i obaveza nad Ustanovom, a 49% osnivačkih prava i obaveza Grad Tuzla zadržava za sebe. Za JU NUB „Derviš Sušić“ Tuzla, Odlukom o redefinisanju statusa Grad Tuzla prenosi Tuzlanskom kantonu 70% osnivačkih prava i obaveza nad Ustanovom, a 30% osnivačkih prava i obaveza zadržava za sebe. Sva osnivačka prava i obaveze nad JU Međunarodna galerija portreta Tuzla, Odlukom o redefinisanju statusa, preuzele je Gradske vijeće Grada Tuzla.

U daljim aktivnostima na održavanju i jačanju potpore ustanovama iz oblasti kulture, pripremljeni su ugovori, koji su nakon usaglašavanja sa Vladom Tuzlanskog kantona zaključeni od strane gradonačelnika Grada Tuzla i premijera Vlade TK, a kojim se definišu međusobni odnosi u vezi sa finansiranjem i načinom rada ove dvije Ustanove, a što uključuje obezbjeđivanje sredstava za bruto plaće, naknade zaposlenika i naknade plaća, dijela izdataka za materijal i usluge, postupak imenovanja i razrješenja članova nadzornog organa, organa upravljanja i rukovođenja, te način i postupak donošenja opštih akata Ustanove, način i postupak preregistracije Ustanove, stavke koje će se finansirati iz vlastitih prihoda ustanove, kao i druga pitanja od značaja za rad ustanova.

Uporedno sa rješavanjem statusa JU Narodno pozorište Tuzla i JU NUB „Derviš Sušić“ Tuzla, u 2017. godini akcenat je dat i na definisanju međusobnih odnosa Međunarodne galerije portreta Tuzla i Doma mlađih Tuzla. Spajanjem navedenih ustanova u JU Centar za kulturu, poboljšan je kvalitet i kvantitet kulturnih sadržaja grada sa prostornim i kadrovskim resursima kojima raspolažu ove institucije. Neophodnost spajanja ove dvije ustanove ukazao je Elaborat o opravdanosti spajanja u JU Centar za kulturu Tuzla, a jedan od bitnih razloga za spajanje je kompatibilnost njihovih djelatnosti, koje zadovoljavaju javni interes za općim kulturnim djelatnostima, u sklopu kojih je i muzejsko-galerijska djelatnost, a u cilju prezentacije i unapređenja likovnih i primjenjenih umjetnosti i arhitekture, književnosti i muzike. Ove dvije ustanove se bave veoma sličnim djelatnostima i nerijetko su povezane u ostvarivanju različitih projekata. Objekti Javne ustanove, nakon što je provedena cijelokupna zakonska procedura spajanja, koja je rezultirala registracijom u sudskom registru, svoje djelovanje su nastavile kao organizacione jedinice Javne ustanove “Centar za kulturu” Tuzla, što ne umanjuje pojedinačni značaj koje su imale i koji i dalje imaju, kao posebne organizacione jedinice.

Grad Tuzla ulaže značajne napore za razvoj sporta kao značajne oblasti života građana, a posebno radi populacije mlađih Tuzle, sa ciljem razvijanja zdravih životnih navika i socijalizacije. Putem javnog poziva, Služba za ekonomski razvoj i društvene djelatnosti je odobrila 99 projekata za razvoj u oblasti sporta. Realizovana je i podrška prema Sportskom savezu Grada za širok spektar aktivnosti u oblasti sporta. U 2017. godini, podržano je 70 sportskih manifestacija, od kojih je značajan broj tradicionalnih manifestacija koje doprinose promociji Tuzle. U cilju daljeg razvoja sportske infrastrukture, omogućena je i podrška za obnavljanje objekta i nabavku neophodne opreme za objekat SKPC „Međan“ u Tuzli, za što su izdvojena sredstva iz Budžeta u iznosu od 340.000 KM. Rekonstrukcijom objekta su poboljšani uslovi za bavljenje sportom sportskih organizacija na području grada Tuzla. Obezbeđena je i značajna podrška za rad i funkcionisanje uspješnih tuzlanskih sportskih klubova.

Za aktivnosti sporta u 2017. godini izdvojeno je 1.747.500 KM odnosno 3,71% Budžeta Grada Tuzla. Od ovih sredstava ukupno je podržano 95 sportskih klubova i sufinsirano 70 sportskih manifestacija. U oblasti sporta finansirana je izgradnja stadiona Tušanj - Izgradnja istočne tribine stadiona Tušanj, I faza, u šta je uloženo 964.824 KM. Za izgradnju sportskih terena i sportskih objekata izdvojeno je 45.268 KM i to za rekonstrukciju sportskog igrališta u naselju Stupine (MZ Ši Selo).

U 2017.godini iz Budžeta su ukupno podržane 82 organizacije iz oblasti kulture putem finansiranja rada ovih organizacija ili finansiranjem kulturnih manifestacija.

Grad Tuzla značajno potiče razvoj oblasti kulture i ulaže značajne napore u razvoj kulturne politike na području grada Tuzla, sa ciljem unapređenja društvenog i privrednog razvoja. Grad je osnivač Međunarodnih književnih susreta Cum grano salis i nagrade „Meša Selimović”, i Međunarodnog festivala umjetnosti mladih Kaleidoskop. Književni susreti Cum grano salis je bila jedna od najvažnijih kulturnih manifestacija u gradu Tuzla u 2017. godini, a nagradu je osvojio roman „Mađarska rečenica“ Andreja Nikolaidisa. Za vrijeme Književnih susreta održan je veliki broj promocija knjiga te ceremonija dodjele Nagrade. U istoj godini uspješno je realizovan 9. Međunarodni festival umjetnosti mladih Kaleidoskop. Kao i prethodnih godina, ovaj festival je okupio veliki broj mladih umjetnika iz Tuzle, BiH i regionala, te im pružio priliku za zajedničko djelovanje na polju umjetnosti, s ciljem promocije kulturnog turizma, umrežavanja potencijala kreativnog i umjetničkog izražavanja mladih sa potencijalima prirodnog i kulturno-historijskog naslijeđa Tuzle. Program je, pored muzičkih aktivnosti, upotpunjena izložbama, plesnim izvedbama, kreativnim radionicama, dokumentarnim filmovima, Art marketom, te drugim zanimljivim sadržajima koji iz godine u godinu postaju sastavni dio programa festivala. Festival Kaleidoskop svake godine okupi preko 15.000 posjetilaca, među kojima je iz godine u godinu sve više posjetilaca iz drugih gradova i država, što opravdava i jedan od ciljeva osnivanja festivala: unapređenje kulturnog turizma i promociju kulturni-istorijskog naslijeđa i turističkih potencijala Tuzle, mladima koji dolaze iz različitih sredina.

Grad Tuzla je podržao i 45 projekata odnosno kulturnih događaja u okviru manifestacije “Ljeto u Tuzli”. Neke od podržanih manifestacija tokom 2017. godine su tradicionalne kao što su: Sevdalinko u srcu te nosim, XV TKT Fest, Majske cvijet, Bike fest Panonika, Organizacija javnog iftara i ramazanske večeri, Međunarodna likovna kolonija Breške, Tuzla film festival, Zimska čarolija u okviru koje je posebno uspješno realizovan Javni doček Nove godine na Trgu slobode i dr.

Za finansiranje nevladinog sektora, nagrada za učenike i studente sa nadprosječnim rezultatima, škola, vjerskih zajednica, i drugih aktivnosti iz ove oblasti u 2017. godini, iz Budžeta su izdvojena sredstva u iznosu od 290.600 KM ili 0,62% sredstava raspoređenih Budžetom.

Grad Tuzla provodi vrlo aktivnu politiku podrške mladima, u okviru koje je izrađena Strategija za mlade Grada Tuzla 2017.-2026, sa Akcionim planom 2017.-2019. godine. Na izradi Strategije za mlade grada Tuzla učestvovala su sva omladinska udruženja i veliki broj lokalnih i kantonalnih institucija. Strategija je usvojena na sjednici Gradskog vijeća Tuzla krajem 2017. godine. U toku 2017. godine podržano je 10 projekata omladinskih udruženja. Uz podršku Grada Tuzla osnovano je Vijeće mladih grada Tuzla, kao krovna organizacija koja će raditi na osnaživanju mladih, kao ravnopravan partner lokalne vlasti u realizovanju omladinskih politika. Donesen je Pravilnik o vođenju spiska omladinskih udruženja na području Grada Tuzla. U okviru Službe za ekonomski razvoj i društvene djelatnosti formirano je Odjeljenje za kulturu, sport, pitanja mladih i socijalnu zaštitu, te sistematizovano radno mjesto službenika za mlade. Dva uposlenika Odjeljenja su certificirana za rad sa mladima uz posjedovanje stručnih kompetencija.

Ostvarena je i dodatna podrška za mlade putem dodjele nagrade za ostvaren natprosječan uspjeh učenika, studenata i sportista s područja grada Tuzla, pri čemu su dodijeljene nagrade za 66 sportista, studenata i učenika koji su ostvarili natprosječan uspjeh u prethodnoj godini.

Saradnja sa organizacijama civilnog društva i u tom smislu jačanje partnerstva između Grada Tuzla i civilnog društva, u toku 2017. godine je realizovana uz sufinansiranje 25 projekata iz

oblasti zaštite i promocije ljudskih prava i prava djeteta, integracije djece i osoba sa teškoćama u razvoju i osoba sa invaliditetom, obrazovanja, ekologije i unaprijeđenja kvalitete življenja, zaštite i očuvanja zdravlja i životne sredine te očuvanja kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa. Ozbiljnost u radu i želja za jačanjem partnerstva sa civilnim društvom potvrđena je i od strane UNDP-a izborom Grada Tuzla u 2017. godini kao jedne od 10 partnerskih jedinica lokalne samouprave za partnerstvo u ReLOaD projektu.

Briga o nacionalnim manjinama je važan segment provođenja lokalne socijalne politike Grada. U tom procesu Služba je u 2017. godini realizovala poslove vezane za brigu o romskoj populaciji. U 2017. godini sredstva su usmjerena za 6 projekata organizacija civilnog društva romske populacije i **5 projekata** organizacija civilnog društva ostalih nacionalnih manjina.

U skladu sa međunarodnim standardima UN-a i Vijeća Evrope BiH preuzeo je obavezu da aktivnom politikom, zakonima i drugim aktima radi na ostvarivanju načela utvrđenih ovom Konvencijom, posebno kada su u pitanju Romi. U skladu s tim Grad Tuzla je pristupio izradi Akcionog plana za Rome Grada Tuzla 2018.-2021. godine. Strateški dokument obuhvatio je pet prioritetnih oblasti koje se tiču politike Grada prema romskoj populaciji, a to su zapošljavanje, stambeno zbrinjavanje, zdravstvena zaštita, socijalna zaštita i obrazovanje. Akcioni plan usvojen je na sjednici Gradskog vijeća Tuzla u novembru 2017. godine, s ciljem sistemskog i sveobuhvatnog rješavanja problema romske zajednice. U okviru Odjeljenja, jednom državnom službeniku je proširen opis poslova i na poslove i radne zadatke iz oblasti saradnje sa udruženjima nacionalnih manjina, kao i unapređenja položaja nacionalnih manjina na području grada Tuzla.

Kulturno nacionalna društva, vjerske zajednice i kulturno-historijsko i prirodno naslijeđe predstavljali su značajno područje rada i djelovanja Službe u 2017. godini, u oblasti društvenih djelatnosti. Grad Tuzla vodi brigu o kulturno nacionalnim društvima koja imaju tradiciju dugu preko stotinu godina. Važan dio kulturno-historijskog naslijeđa grada su kulturno nacionalna društva BZK „Preporod“ Tuzla, HKD „Napredak“ Tuzla i SPKD „Prosvjeta“ . U 2017. godini podržan je rad ovih društava.

Isto tako, Grad Tuzla je pružio adekvatnu podršku i za sufinsansiranje projekata vjerskih zajednica. U toku prošle godine Grad je sufinsansirao nastavak izgradnje HKC sv. Franjo u Tuzli, obnovu hrama Vaznesenja Gospodnjeg u Požarnici, te Župnoj crkvi Blažene Djevice Marije na Husinu. S obzirom da je Medžlis islamske zajednice Tuzla u 2016. godini realizovao značajne projekte uz podršku Grada, ta je realizacija nastavljena i u 2017. godini. Kada je u pitanju kulturno-historijsko naslijeđe u 2017. godini Grad je sufinsansirao izgradnju Musafirhanе u Gornjoj Tuzli, te Izgradnju Župne crkve na Husinu.

3.5. Socijalna politika i politika prema boračkoj kategoriji

Socijalna zaštita je oblast razvoja koja doprinosi ostvarenju strateškog cilja ugodnog života građana.

Grad Tuzla vodi socijalno osjetljivu politiku prema svim građanima, a posebno prema onima koji pripadaju grupama kojima je potrebna posebna briga i pažnja. Rezultat ovakvog odnosa prema građanima koji se nalaze u stanju socijalne potrebe je izgradnja Dnevнog centra za djecu sa višestrukim smetnjama u razvoju „Koraci nade“, izgradnja socijalnih stanova, izdvajanja iz budžeta Grada za podršku udruženjima koja se bave osobama sa posebnim potrebama, organizacija druženja sa djecom, kao i podrška Grada Tuzla u projektu izgradnje Centra za autizam u naselju Bukinje. Za jednokratne socijalne pomoći ugroženim građanima u Budžetu

Grada izdvojeno je oko 210.000 KM. Pored toga, finansiranjem rada JU Centar za socijalni rad, Grad Tuzla stvara uvjete za efikasniji rad ove ustanove, kako bi što veći broj građana, koji su u stanju socijalne potrebe, ostvario svoja prava, u skladu sa zakonom. JU Dom penzionera ostvaruje značajnu ulogu, kada je u pitanju briga o starima, koji sve češće imaju potrebu za institucionalnom brigom, imajući u vidu da je veliki broj starih osoba ostao da živi sam, zbog odlaska mlađih članova porodice u inostranstvo, bilo tokom ratnih dešavanja, bilo nakon rata.

Pružanje pomoći socijalno ugroženom stanovništvu Grada Tuzla vrši se putem dodjele jednokratnih pomoći građanima koji se nalaze u teškoj materijalnoj situaciji i dodjele jednokratnih pomoći korisnicima boračko-invalidske zaštite, a u skladu sa pravilima utvrđenim od strane Gradskog vijeća Tuzla. Sredstva se ovim korisnicima dodjeljuju za plaćanje dijela troškova redovnog školovanja djeteta/djece, nabavku osnovnih životnih namjernica, plaćanje dijela troškova liječenja/operacije, nabavka ogrijeva domaćinstvima, plaćanje dijela troškova hrane/dženaze te za interventne jednokratne novčane pomoći.

Iako Grad Tuzla pruža veoma značajnu podršku boračkoj populaciji, evidentan je problem izloženosti riziku siromaštva brojne boračke populacije, koja nije u stanju zadovoljiti osnovne životne potrebe. Branilačka populacija je izložena teškoj socijalno-ekonomskoj situaciji i nezaposlenosti, ali i nedovoljnim aktivnostima izvorno nadležnih organa, te neophodnoj podršci na razvijanju sistema socijalne zaštite i pomoći, što iziskuje potrebu osiguranja neophodnih novčanih sredstava. Zbog toga je Grad Tuzla u 2017. godini iz Budžeta Grada Tuzla izdvojio 330.000 KM, za jednokratne novčane pomoći pripadnicima boračke populacije. Za ovu namjenu je i TK u okviru programa socijalne pomoći za branilačku populaciju u Tuzli izdvojio 146.900 KM. Navedena sredstva odobravala je Komisija za jednokratne pomoći, koju čine dva člana predstavnika Grada Tuzla i predstavnici devet boračkih organizacija. Grad Tuzla je odobrio jednokratnu novčanu pomoć za 1.511 korisnika. Za ovu kategoriju su isplaćena i sredstva iz Budžeta TK za 866 korisnika.

Resorna Služba je samostalno i u saradnji sa boračkim organizacijama i udruženjima sa područja Grada Tuzla posjetila najugroženije korisnike i pružila urgentnu pomoć za njih 420, dodjelom higijensko-prehrambenih paketa. Podjela prehrambeno-higijenskih paketa pokazala se kao izuzetno korisna naročito u situacijama koje zahtijevaju brzo djelovanje u cilju pružanja interventne pomoći onim licima kojima je ugrožena egzistencija, ili je nastupila teška bolest odnosno stanje koje zahtijeva skup zdravstveni tretman. Uočen je i značajan porast zahtjeva za pomoć u liječenju teških bolesti, za koju namjenu je odobrena pomoć za 342 korisnika iz ove kategorije stanovništva.

Predstavnici svih boračkih organizacija i udruženja ističu izuzetno uspješnu saradnju sa gradonačelnikom Grada Tuzla koji se uvijek aktivno uključivao u statusna pitanja i aktuelnu problematiku boračke populacije. U cilju pružanja adekvatne pomoći branilačkoj populaciji, važna je saradnja sa udruženjima pripadnika branilačke populacije, koja se realizuje kroz pružanje odgovarajuće pomoći i zajedničke aktivnosti na poboljšanje statusa ove populacije. Za podršku ovim udruženjima, a radi provođenja njihovih redovnih aktivnosti podrške branilačkoj populaciji, u 2017. godini su iz Budžeta izdvojena sredstva u iznosu od 174.000,00 KM. Grad Tuzla je dodijelio i prostore u okviru JU Dom penzionera Tuzla, za potrebe odvijanja rada ovih udruženja.

Osim ovih aktivnosti, u saradnji sa resornom Službom vodene su aktivnosti na izmjeni određenih podzakonskih akata nadležnog kantonalnog ministarsva, što je direktno uticalo na efikasnije ostvarivanje pojedinih dopunskih prava boračke populacije.

Socijalna osjetljivost Grada Tuzla manifestovala se i podrškom za rad Narodne kuhinje „Imaret“ Tuzla, za koju je u Budžetu za 2017. godinu realizovano 210.000,00 KM. Realizovana je i podrška prema Crvenom križu Grada Tuzla, za projekat tuđe njege i pomoći u gradu Tuzla kojeg je Crveni križ realizovao u saradnji sa Švicarskim Crvenim križem. Isto tako, pružena je podrška i Udruženju penzionera Grada Tuzla, koji su posebna kategorija građana kojoj se posvećuje iznimna pažnja od strane Grada Tuzla, i koja je konkretizirana u 2017. godini kroz podršku u iznosu od 18.800 KM.

Grad je osigurao i nabavku i podjelu zdravstvenih markica (osnovni paket zdravstvene zaštite-premija osiguranja) za 696 korisnika, odnosno maloljetne romske djece i starih osoba koji ni po kom osnovu nisu zdravstveno osigurani.

Za ove namjene (socijalna politika i politika prema boračkoj populaciji) iz Budžeta Grada Tuzla u 2017. godini izdvojena su sredstva u iznosu od 2.241.570 KM ili 4,75% ukupnih rashoda, od čega 1.790.690 KM iz budžetskih sredstava i 501.880 KM iz namjenskih sredstava TK za jednokratne pomoći i stambeno zbrinjavanje korisnika BIZ-a. Grad Tuzla je u 2017. godini za stambeno zbrinjavanje korisnika BIZ-a izvršio realizaciju sredstava u iznosu od 110.044 KM iz namjenskih sredstava TK, i to 9.988 KM za porodice poginulih boraca, 18.767 KM za ratne vojne invalide i 81.289 KM za demobilisane borce.

U okviru projekta „Socijalna uključenost, pravo a ne privilegija“, koji implementira Udruženje „Zemlja djece BiH“, u partnerstvu sa Službom za ekonomski razvoj i društvene djelatnosti i JU Centar za socijalni rad, uz finansijsku podršku organizacije GIZ, u sklopu regionalnog projekta „Socijalna prava za ranjive grupe-SoRi“, urađen je Akcioni plan Politike socijalnog uključivanja Grada Tuzla za period 2017.-2018., i koji je usvojen na Gradskom vijeću u novembru 2017. godine. Akcioni plan je utemeljen na Politici socijalnog uključivanja općine Tuzla 2014.-2018. godina, a sadrži jasne i konkretnе mјere i aktivnosti, čijom realizacijom će se ostvariti strateški ciljevi navedene Politike. Obezbeđena je dodatna podrška Grada Tuzla prema JU Centar za socijalni rad, radi zapošljavanja dodatnog broja socijalnih radnika, u cilju provođenja mјera socijalne politike i brige o posebnim kategorijama građana na području grada Tuzla.

Kao dio dodatne pažnje prema posebno ranjivim kategorijama stanovništva, gradonačelnik Grada Tuzla tradicionalno održava druženje sa djecom bez roditeljskog staranja i djecom sa posebnim potrebama, posebno u vrijeme novogodišnjih i prvomajskih praznika.

3.6. Razvoj komunalne infrastrukture

Dugoročnom strategijom razvoja grada Tuzla do 2026. godine, predvideno je unapređenje lokalne komunalne infrastrukture za kvalitetniji život građana i razvoj ljudskih resursa, sa fokusom na osiguranje najkvalitetnijih, nasigurnijih i najjeftinijih komunalnih i drugih usluga. Grad Tuzla je ovaj razvojni cilj realizovao rješavanjem problema cestovne infrastrukture, poboljšanjem opremljenosti i izgrađenosti postojećih komunalnih objekata, toplifikacijom, širenjem i rekonstrukcijom vodovodne i kanalizacione mreže, održavanjem riječnih korita i izgradnjom mostova, te izgradnjom, rekonstrukcijom i održavanjem javne rasvjete. Za ove namjene je iz Budžeta u 2017. godini izdvojeno 16.113.930 KM ili 27,55% ukupno raspoređenih sredstava.

Grad Tuzla je putem resorne Službe za komunalne poslove, izgradnju i poslove mjesnih zajednica obavio potrebne postupke za izvođenje radova na realizaciji projekata komunalne infrastrukture. U toku 2017. godine, pokrenuto je 47 postupka javne nabavke sa ukupno 67

pojedinačnih LOT-ova za odabir najpovoljnijih ponuđača za izvođenje radova za realizaciju kapitalnih projekata.

U okviru projekata putne infrastrukture, planirana je realizacija 61 projekta vrijednosti preko 6,1 miliona KM, u mjesnim zajednicama Bukinje, Breške, Centar, Dobrnja, Dragunja, D.Obodnica, Lipnica, Gornja Tuzla, Grabovica, Husino, Kiseljak, Kreka, Kula, Ljubače, Mramor, Par Selo, Pasci, Požarnica, Simin Han, Slavinovići, Solina, Ši Selo, Šćki Brod i Tušanj. Završeno je 49 projekata puteva, vrijednosti 4.954.224,18 KM. U okviru završenih projekata treba istaći projekte sanacije ceste Mramor jug-centar, dijela ceste Husino-Kiseljak, te ceste u Gornjoj Tuzli. Dio projekata (npr. saobraćajnica u Mandićima) će biti realizovan u 2018. godini, zbog rješavanja imovinskih i tehničkih zahtjeva kao pripreme za izvođenje radova.

U dijelu vodosnabdijevanja potrebno je istaknuti završetak velikog projekta vodosnabdijevanja naselja Hukići, Galešići i Momanovo, vrijednosti preko 475.000 KM, čime je riješen višegodišnji problem za preko 200 porodica u ovom dijelu grada. Započeta je realizacija I faze, vrijednosti preko 800.000 KM, tehnički složenog i u finansijskom smislu zahtjevnog projekta vodosnabdijevanja Gornje Lipnice.

U oblasti javne rasvjete završeni su svi planirani projekti izgradnje, odnosno proširenja javne rasvjete u mjesnim zajednicama Grabovica, Slavinovići, Ljubače, Pasci Gornji, Dokanj, D. Obodnica, Dragunja, Lipnica, Gornja Tuzla, Solina, Ši Selo, Tušanj, Kiseljak, ukupne vrijednosti 114.730,07 KM, uz sufinansiranje od strane građana.

Za projekte proširenja sistema daljinskog grijanja grada Tuzla, ističemo projekte toplifikacije naselja individualnog stanovanja u mjesnim zajednicama Batva, Brčanska Malta (ulice Strajka Mitrovića i Slavka Mićića) i Kula (dio ulica Goli briješ, Merdžina, 16. Muslimanske brigade i bivše Filipa Kljajića Fiće) za koje je urađena i revidovana projektno-tehnička dokumentacija, završeni postupci javne nabavke i u toku je ishodovanje potrebnih dozvola. Dio planiranih projekata, kao što je projekat toplifikacije naselja Batva, dio MZ Brčanska Malta i dio MZ Kula i drugi projekti je prolongiran za narednu godinu, radi ishodovanja potrebnih saglasnosti i rješavanja imovinsko-pravnih odnosa na trasama gradnje infrastrukture.

Realizovana su i 2 projekta sa ciljem smanjenja rizika od poplava, što uključuje regulaciju rijeke Jale u dužini oko 1.420 m u MZ Simin Han, vrijednosti 1.591.946,54 KM, te radovi čišćenja od nanosa gotovo potpuno zatrpanog korita rijeke Jale u MZ Šćki Brod, u vrijednosti od 585.076 KM.

Za realizaciju kapitalnih projekata komunalne infrastrukture (ukupno 69 projekata), utrošena su sredstva u iznosu od 16.113.930 KM.

NAMJENA	Ukupno 2017. godine
Putevi i rekonstrukcija trotoara	5.282.322,08
Higijena grada, zelene površine i zimska služba	1.935.511,23
Izdaci za tekuće održavanje i zanavljanje javnih dobara	1.563.866,74
Električna energija za javnu rasvjetu	1.311.550,56
Grant JKP „Vodovod i kanalizacija“ Tuzla (otplata kredita za postrojenje pitke vode "Cerik")	1.161.786,80
Toplifikacija	442.090,94

Izgradnja, rekonstrukcija i održavanje javne rasvjete	520.454,73
Izdaci za PDV	269.247,24
Kamate na pozajmice od domaćih fin. institucija (UniCredit bank dd)	281.010,40
Vodovodna i kanalizaciona mreža	487.077,01
Izdaci za održavanje oborinske kanalizacije	99.993,56
Održavanje semafora i izdaci za horiz. i vertikalnu signalizaciju i vizuelne komunikacije	71.894,10
Izrada projektne dokumentacije	70.382,58
Urbani mobilijar	61.554,84
Čišćenje vodotoka	39.999,96
Ostali troškovi održavanja i rekonstrukcije	49.937,41
Energija i dr. komunalne usluge kom.objekata	30.982,08
Izdaci za DDD	7.954,58
Usluge izdavanja saglasnosti za projekte komunalne infrastrukture	23.753,08
Izgradnja sportskih terena i sportskih objekata	45.268,41
Grantovi za učešće u projektima energetske efikasnosti	49.849,26
Izgradnja i rekonstrukcija stadiona Tušanj	964.823,58
Izgradnja mostova-pasarela	226.467,10
Nabavka opreme	38.006,18
Otplata kredita	1.078.145,10
UKUPNO	16.113.929,55

Za tekuće održavanje, rekonstrukciju i izgradnju novih lokalnih puteva i trotoara u 2017. godini utrošeno je 5.282.322,08 KM, od čega je iz budžeta (uključena i kreditna sredstva) izdvojeno 4.594.055,00 KM, iznos od 114.104,75 KM odnosi se na sredstva uplaćena od strane fizičkih lica, a iznos od 574.162,33 KM izdvojen je iz sredstava naknade za prihode ostvarene radom termoelektrana.

Navedena sredstva utrošena su za sljedeće projekte:

- rekonstrukcija trotoara, pješačkih površina i arhitektonskih barijera;
- sanacija ceste Mramor jug-Centar (MZ Mramor);
- izgradnja ceste u Gornjoj Tuzli pored regulisanog korita rijeke Jale;
- sanacija ceste Husino - Kiseljak;
- sanacije ceste u naselju Orašje Kapela-Bor (MZ Par Selo);
- sanacija ceste u naselju Šikare (MZ Bukinje);
- sanacija ceste u naselju Simin Han, iza prodavnice Ponikva;
- sanacija ceste u naselju Kolone (MZ Bukinje)
- sanacija dijela ceste u ul.Galušići (MZ Ljubače);
- sanacija ceste u naselju Slanac do br.21 (MZ Slavinovići);
- sanacija ceste u naselju Polom (MZ Simin Han);
- sanacija puta u naselju Kužići, ul.P.Goranina do broja 139 (MZ Kreka);
- sanacije ceste u naselju Šići od mezarja desno (MZ Šički Brod);
- sanacije ceste u naselju Šići od spomenika desno (MZ Šički Brod);
- sanacija ceste put Keroši (MZ Husino);
- sanacija puta u ul.H. Mešića (MZ Simin Han);

- sanacija ceste u naselju Hudeć (MZ Bukinje)
- sanacija ceste u naselju Cerika put Mosurke (MZ Husino);
- sanacija ceste u naselju Kozara (MZ Lipnica);
- sanacija ceste u naselju Šići, od Š.broda do granice sa Općinom Lukavac;
- sanacija puta u naselju Plane (MZ Šički Brod)
- sanacija puta u naselju Krvavac, (MZ Dobrnja);
- sanacija puta u naselju Šišići (MZ Pasci);
- sanacija ceste put prema Gilanu (MZ Husino);
- sanacija ceste u naselju Bukinje iza pjeskare desno;
- sanacija ceste u ul.Šljivici do broja 147 (MZ Grabovica);
- sanacija dijela puta u ul.Vukovarska do br.147 (MZ Ši Selo);
- rekonstrukcija Vukovarske ulice (MZ Ši Selo);
- sanacija puta u naselju Krojčica do broja 260 (MZ Kreka).

Što se tiče komunalne privrede, odnosno rada komunalnih preduzeća, čiji je osnivač ili suosnivač Grad Tuzla, u Bosni i Hercegovini ne postoje stabilnija, efikasnija i sa boljom uslugom, javna preduzeća koja posluju pozitivno, kao što su javna preduzeća u Tuzli. Na primjer, JKP Vodovod i kanalizacija, JP Saobraćaj i komunikacije, JP BIT Centar, JKP Komunalac, JP Panonika i JP Centralno grijanje su u protekloj godini poslovala pozitivno, a njihova dobit se dalje reinvestira. Kroz poslovanje tuzlanskih javnih preduzeća stalno se uvećava imovina svih građana Tuzle. Kada je u pitanju vodosnadbijevanje vodom grada, 12 godina građani Tuzle nemaju redukcije vode. U toku 2017. godine je urađeno tri hiljade analiza vode, i voda je svaki puta bila besprijekorno ispravna. U toku je realizacija plana dugoročnog vodosnadbijevanja Tuzle vodom do 2035. godine, kako se nikada više u Tuzli ne bi ponovile redukcije vodom.

“Panonna” je najatraktivnija ljetna turistička destinacija u BiH. Prošle godine je bilo preko 400.000 posjeta. Intenzivno raste broj turista koji dolaze u Tuzlu iz inostranstva. Svake godine se napravi nešto novo. Ne postoji bolja plaža, usluga i sigurnost nigdje u regiji. Na to mogu biti svi ponosni. Do sada je Panonska jezera posjetilo preko 3,7 miliona posjetilaca.

BIT Centar je najbolji tehnološki park u BiH i šire. Inženjeri iz Tuzle nadmeću se na svjetskom tržištu znanja, izvoze softvere u svijet i rade u svom gradu za svjetsku platu. Tamo je trenutno 200 zaposlenih i šire se i povećavaju broj radnih mesta. Tuzla ima image grada novih tehnologija, zato i dolaze najjače svjetske firme u Tuzlu. Zahvaljujući image-u koji je stvorio BIT Centar, danas u Tuzli postoji i Centar za robotiku, koji je prvi takav otvoreni centar na Balkanu. To su zacrtani ciljevi iz Strategije razvoja Tuzle: tolerancija, talenat, tehnologija.

Javno preduzeće saobraćaj i komunikacije preuzealo je održavanje javne rasvjete u gradu, i već su vidljive pozitivne promjene. Preuzeli su uređenje grada za praznike, čime grad u tom periodu izgleda ljepše. Parkinzi su 100 posto u vlasništvu građana Tuzle, dok je u Sarajevu 70 posto parkinga u privatnom vlasništvu.

‘Komunalac’ je do sada pokrio 97 posto teritorije Tuzle sa urednim odvozom smeća. U ovo preduzeće je do sada uloženo preko 7 miliona KM, i ono ima u svom sastavu savremenu deponiju. U svim ovim firmama se poštuje kolektivni ugovor prema uposlenicima.

Građani Tuzle, koji su priključeni sistem daljinskog grijanja, imaju najbolje, najsigurnije i najjeftinije grijanje u Bosni I Hercegovini.

3.7. Prostorno uređenje i zaštita okoline

Jedan od važnih aspekata razvoja Grada Tuzla je prostorno uređenje i zaštita okoline. Ovi poslovi se provode u okviru nadležne Službe za prostorno uređenje i zaštitu okoliša, koja obavlja poslove pripreme planskih dokumenata koje donosi Gradsko vijeće Tuzla, kao što su razvojni planovi, detaljni planski dokumenti i drugi planski dokumenti i provođenje važeće planske dokumentacije, u saradnji sa Upravnom organizacijom Zavod za urbanizam Grada Tuzla kao nosiocem izrade planskih dokumenata. Djelatnost Službe je postupanje i odlučivanje po zahtjevima iz oblasti prostornog uređenja i građenja i postupanje u vezi legalizacije postojećih bespravno izgrađenih građevina. U 2017. godini urađeno je 145 rješenja o odobrenju za građenje za ukupno 25.049 m^2 stambenog i 9.619 m^2 poslovног prostora. U koordinaciji resornih Službi je pripremljeno pet odluka o pristupanju izradi planske dokumentacije, četiri nacrta regulacionih ili zoning planova, prijedlog za dva regulaciona ili zoning plana, pri čemu su odluke vezane za ove dokumente usvojene na Gradskom vijeću Tuzla u predmetnoj godini.

Donesena su rješenja za urbanističke saglasnosti za slijedeće veće objekte, i to:

- Poslovna zona „Kreka Sjever“ u Tuzli za formiranje četiri poslovna kompleksa odnosno za izgradnju poslovnih objekta proizvodno-prerađivačke djelatnosti,
- za poslovno-skladišni objekat na lokalitetu Bosanska Poljana u Tuzli,
- za kolektivni stambeni objekat, u naselju Zlokovac u Tuzli,
- za kolektivne stambeno-poslovne objekte ("A", "B" i "C") u naselju Mosnik u Tuzli,
- za kolektivni stambeno-poslovni objekat „S“ u naselju Sjenjak u Tuzli,
- za kolektivni stambeno-poslovni objekat u naselju Stupine u Tuzli (lokacija kod Hotela „Tuzla“),
- za kolektivni stambeni objekat, u naselju Tušanj u Tuzli.

Donesena su i odobrenja za građenje za značajnije kolektivne stambeno-poslovne objekte, i to:

- kolektivnog stambeno-poslovnog objekta u ulici Drage Karamana u Tuzli za koji je izdato i odobrenje za upotrebu,
- za kolektivni stambeni objekat Grada Tuzla za socijalno stanovanje Blok A i Blok B u naselju Solina,
- za I fazu složene građevine kolektivnog stambeno-poslovnog objekta u naselju Stupine u Tuzli (lokacija kod Hotela „Tuzla“),
- za II fazu složene građevine (Lamele 1-objekat A1) kolektivnog stambeno-poslovnog objekta u naselju Stupine u Tuzli (lokacija kod Hotela „Tuzla“),
- za kolektivni stambeno-poslovni objekat (Lamela A i Lamela B) u Ul. Petra Kočića u Tuzli,
- za kolektivni stambeni objekat „O8“ u naselju Kreka u Tuzli,
- za kolektivni stambeno-poslovni objekat (Lamela I-2 i Lamela I-3) na lokalitetu „Stupine Ušće“ u Tuzli,
- za rekonstrukciju i dogradnju postojećeg skladišnog objekta u naselju Gornja Tuzla.

Izdata su i odobrenja za upotrebu za slijedeće važnije objekte:

- za kolektivni stambeni objekat Grada Tuzla po modelu „socijalno stanovanje“,
- za rekonstruisani poslovni objekat Autobusne stanice u Tuzli,

- za kolektivni stambeno-poslovni objekat (Lamela A i Lamela B) u Ul. Petra Kočića u Tuzli,
- za kolektivni stambeni objekat Grada Tuzla za socijalno stanovanje Blok B (Lamela B1) u naselju Solina.

Iz navedenog se vidi, da je i rad i efikasnost Službe za prostorno uređenje i zaštitu okoline, zajedno sa radom Službe za geodetske i imovinsko-pravne poslove, kao i UO Zavoda za urbanizam i Gradskog pravobranilaštva, veoma važan za ukupan razvoj grada. Bez neprekidnog rada na donošenju regulative i prostorno-planske dokumentacije, ne bi bilo ni ekonomskog, ni turističkog razvoja, kao ni razvoja trgovine, ugostiteljstva, građevinarstva.

3.8. Upravljanje nekretninama u vlasništvu Grada Tuzla

Jedan od strateških prioriteta Grada Tuzla je upravljanje nekretninama koje su u vlasništvu grada Tuzla. U izvještajnoj godini su kontinuirano obavljeni stručni, upravni i drugi poslovi u vezi sa raspolaganjem nekretnina u vlasništvu Grada Tuzla, što uključuje raspolaganje zemljištem kao što je prodaja, zamjena i ograničenje vlasništva osnivanjem prava građenja, pokretanje inicijativa prema Gradskom pravobranilaštvu radi pokretanja odgovarajućih postupaka prema nadležnim sudovima ili organima u cilju rješavanja imovinsko-pravnih odnosa i upisa prava vlasništva u korist Grada Tuzla, utvrđivanje prava vlasništva u korist Grada Tuzla, predlaganje rješenja kada je u pitanju realizacija projekata čiji je nosilac Grad Tuzla, a koji kao preduslov imaju riješena imovinsko-pravna pitanja. U cilju nastavka jačanja kapaciteta Grada Tuzla za upravljanje nekretninama, formirano je Odjeljenje za evidenciju i utvrđivanje prava na nekretninama. Ovo Odjeljenje, pored evidencije poslovnih prostora s kojima raspolaže Grad, vodi i ažurira evidenciju zemljišta u vlasništvu Grada Tuzla.

Uporedno sa upravnim rješavanjem, Služba je u 2017. godini realizovala i nekoliko značajnih projekata sa ciljem unapređenja procesa rješavanja imovinsko-pravnih pitanja građana i privrede, i to:

- Realizovano je sistematsko ažuriranje podataka o nekretninama katastra i zemljišne knjige FAZA VI i FAZA VII, koja obuhvata KO Tuzla II, KO Tuzla III, KO Simin Han i KO Slavinovići, na osnovu potpisanih Sporazuma između Federalne uprave za geodetske i imovinsko-pravne poslove i Grada Tuzla,
- U saradnji sa Federalnom upravom za geodetske poslove, izvršena je nabavka neophodne opreme za geodetski premjer (GNSS uređaj), koja je većim dijelom finansirana od strane Federalne geodetske uprave,
- Započete su aktivnosti ažuriranja evidencije katastra podzemnih instalacija, odnosno komunalnih uređaja, provođenjem elaborata podzemnih i nadzemnih komunalnih uređaja te kontinuiranim održavanjem katastra komunalnih uređaja,
- Realizacija aktivnosti iz Strateškog plana, u cilju realizacije Poslovne zone "Kreka Sjever" u Tuzli - u cijelosti su pripremljene odluke o osnivanju prava građenja na parcelama u vlasništvu Grada Tuzla, koje je usvojilo Gradsко vijeće Tuzla, te odluke o odabiru najpovoljnijih ponuđača i nosilaca prava građenja. Neprekidno se stvaraju uslovi za osnivanje prava građenja u poslovnim zonama na području grada, čime JLS, a time i građani grada, zadržavaju vrijedan resurs - zemljište, koje i dalje ostaje u vlasništvu Grada Tuzla, a koje je uvedeno u pravni promet osnivanjem prava građenja, od kojeg se ubiru plodovi u vidu mjesecne naknade, uz istovremeno stvaranje povoljnog poslovnog ambijenta za investitore koji već u startu svoga poslovanja nemaju veliki trošak kupovine zemljišta.

Grad Tuzla raspolaže sa 310 poslovnih prostora, koji se vode u internom registru kojeg je uspostavila i ažurira ga Služba za geodetske i imovinsko pravne poslove. U prometu je 165 poslovnih prostora, dok ostali prostori nisu upotrebljivi zbog utvrđenih prava korištenja u korist drugih subjekata, dio poslovnih prostora su srušeni ili su za rušenje (potpuno neuslovni), a također određeni broj poslovnih zgrada koje se vode kao vlasništvo Grada Tuzla, nisu predviđeni za izdavanje u zakup u skladu sa Odlukom o zakupu. U 2017. godini, po osnovu 100 aktivnih ugovora o zakupu poslovnih prostora, Služba je vršila mjesечно fakturisanje zakupa, uz redovno praćenje naplate zakupnine. Vrijednost naplaćenog zakupa iznosi 444.865,27 KM. Bitan segment upravljanja prostorima su aktivnosti u situacijama neredovne naplate zakupnine od zakupaca, uz dostavljanje opomena zakupcima koji ne izmiruju svoje obaveze na vrijeme, te su inicirani sastanci s ciljem postizanja veće naplate, a potom je putem Gradskog pravobranilaštva predlagano pokretanje sudskih postupaka.

3.9. Inspeksijski poslovi

Grad Tuzla je putem nadležne Službe u 2017. godini provodio postupak inspeksijskog nadzora, u skladu sa odredbama zakona i drugih propisa, putem neposrednog uvida u zakonitost rada, poslovanja i postupanja pravnih, fizičkih lica i građana, te je shodno činjeničnom stanju poduzimao odgovarajuće upravne, prekršajne, preventivne i druge mjere u skladu sa zakonima i drugim propisima donesenim na osnovu zakona i datim ovlaštenjima. Inspeksijski nadzor se vrši u sljedećim oblastima i djelatnostima, i to komunalne djelatnosti, sanitарne oblasti, urbanističko - građevinske oblasti, turističko - ugostiteljske djelatnosti i putne oblasti.

Zbog složenosti rada nastavljen je rad u dvije smjene tokom ljetnog perioda i rad vikendima tokom cijele godine na kontroli komunalnog reda, obavljeno je preko 1.000 prijema stranaka u postupcima koje su vodili inspektorji, izvršen je kompletan pregled svih odgojno - obrazovnih ustanova u Gradu Tuzla po pitanju ispunjavanja svih sanitarno – higijenskih uslova propisanih zakonom, izvršeni su pregledi svih ugostiteljskih objekata koji gravitiraju odgojno – obrazovnim ustanovama kako bi obezbijedili sigurnost djece po pitanju konzumiranja hrane iz tih objekata, izvršen je posebno pojačan nadzor nad ugostiteljskim objektima koji vrše pripremu i usluživanje lako kvarljive hrane, gdje su uočeni nedostaci i naloženo otklanjanje nedostataka odgovarajućim inspeksijskim rješenjima, izvršen je posebno pojačan nadzor nad turističkim objektima koji vrše usluge smještaja, gdje su uočeni nedostaci i naloženo otklanjanje nedostataka ukazivanjem na greške, te je ostvarena redovna saradnja sa Agencijom za sigurnost hrane BiH u pogledu zajedničkog djelovanja po pitanju kontrola ispitivanja zdravstvene ispravnosti predmeta opšte upotrebe i namirnica. Uspostavljena je i komunikacija sa Agencijom za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH (IDDEEA), čime su stvoreni preduslovi realizacije prekršajnih naloga. Evidentna je rastuća problematika u području nelegalne gradnje, što će biti jedan od bitnijih ciljeva rada Službe u narednoj godini. U 2017. godini izvršeno ukupno 8.095 pregleda, doneseno je ukupno 1.552 rješenja i drugih upravnih akata kao i 5.547 ostalih akata. Po pitanju primjene represivnih mjera prema subjektima nadzora u 2017. godini je izdato ukupno 4.395 prekršajnih naloga.

Detaljnu informaciju o radu Službe za inspeksijske poslove i njenih pojedinih inspektorata, Gradsко vijeće Tuzla je jednoglasno prihvatile na 20. redovnoj sjednici održanoj 14.05. 2018. godine, te stoga nema potrebe detaljnijeg elaboriranja ove oblasti u predmetnom izvještaju.

Iz prezentirane informacije proizilazi da je Službu za inspeksijske poslove potrebno kadrovski ojačati, naročito u segmentu urbanističko – građevinskog elaborata, kako bi se Grad Tuzla mogao uspješnije nositi sa problematikom bespravne gradnje.

3.10. Lokalna uprava kao servis građanima

Grad Tuzla kao jednu, od osnovnih politika promovira transparentnost rada gradske administracije, a sve sa ciljem da bi aktivnosti i procesi, koji se odvijaju unutar gradskih službi za upravu, stručnih i drugih službi, maksimalno približili građanima i kako bi građani mogli na jednostavniji način realizirati svoja na zakonu i propisima zasnovana prava. Zbog toga se prethodnih godina, a i u 2017. godini, radilo na ustanovljenju i unapređenju postojećih aplikacija i servisa, koje građani mogu koristiti putem web stranice Grada Tuzla, sa ciljem obezbjeđenja što veće uključenosti građana u datim procesima.

Grad Tuzla je uspostavio i elektronsku web platformu „Centar 72“, preko koje je omogućeno građanima i građankama Tuzle da u bilo kojem trenutku, 24 sata dnevno, postavljaju pitanja i prijavljuju uočene probleme na području grada Tuzla, a koje su u gradskoj nadležnosti. Nakon što se pitanje postavi na platformu, gradske službe pružaju odgovore građanima u roku od 72 sata. Brojne su prednosti ove komunikacijske platforme, a najviše se ističe ubrzana komunikacija između građana i Grada koja je potpuno transparentna, a time se ubrzava i rješavanje prijavljenih problema. Za poslove vezane za Centar 72 su zaduženi službenici koji rade na sličnim poslovima u pojedinim službama za upravu. Stručna služba za poslove gradonačelnika je imenovala koordinatora koji upite građana proslijedi nadležnim službama/službenicima. Do sada je najviše upita-prijava iz nadležnosti Službe za komunalne poslove i Službe za inspekcijske poslove. U 2017. godini, primljeno je 413 pitanja i prijava, od čega je riješeno i odgovoren 261 prijava (63,2%), a preostale prijave su u proceduri rješavanja ili se odnose na pitanja iz nadležnosti drugih organa.

Grad Tuzla je opredijeljen da stalno jača standarde profesionalizma, etike i integriteta. Kao gradonačelnik težim izvrsnosti u upravljanju svim aktivnostima koje su u nadležnosti lokalne uprave. Takav pristup se beskompromisno traži od svih uposlenika, svih državnih službenika i namještenika. Građani od gradske uprave s pravom očekuju i zasluzuju transparentnost, efikasnost i etičnost, ustavnost, zakonitost. Grad Tuzla je prva lokalna zajednica u Federaciji BiH koja je uvela najsavremeniji sistem za kontrolu etičnosti u djelovanju lokalne administracije. Uvođenjem ‘Etičke linije’ omogućeno je građanima, uposlenicima, svim strankama u postupku da prijave etičku zabrinutost i dobiju odgovor o rezultatima interne istrage u maksimalnom roku od 45 dana. Oformljen je i tim internih istražitelja i procedure interne istrage, tako da građani postaju aktivni kontrolori svih aktivnosti i svih pojedinaca gradske uprave. U 2017. godini, zaprimljeno je 26 različitih prijava, od kojih je 23 riješeno, a 3 prijave su u fazi rješavanja. Najčešće su se prijave odnosile na sumnju na koruptivne radnje, zloupotrebu položaja i kršenje internih procedura. Uglavnom su prijave podnosiли anonymni podnositelji (58%).

Grad Tuzla je uz podršku UNDP-a, u okviru realizacije projekata „Oporavak od poplava“ i „Smanjenje rizika od katastrofa“, uspostavio “DRAS” platformu, za analizu rizika od poplava i klizišta u gradu Tuzla, koja je dostupna putem web stranice Grada i služi podizanju svijesti građana o područjima koja su pod opasnostima od klizišta i poplava.

Grad Tuzla je u saradnji sa MEG projektom koji provodi UNDP, u 2017. godini uradio anketu stanovništva o zadovoljstvu uslugama jedinice lokalne samouprave. Prema rezultatima ove ankete, u kojoj je učestvovalo preko 400 građana, najveće zadovoljstvo je iskazano za

komunalne usluge, kao što je vodosnabdijevanje, odvoz smeća, kanalizacija i cijene za ove usluge. Građani su kvalitetnim ocijenili usluge gradske uprave, sportska i kulturna dešavanja u Tuzli.

Grad Tuzla je formirao i Partnerstvo za razvoj grada Tuzla, kao ključni mehanizam za aktivno učešće predstavnika socioekonomskih partnera lokalne zajednice u razvojnim procesima grada, počev od strateškog planiranja, preko realizacije, do drugih aktuelnih pitanja koja utiču i doprinose razvoju grada. Partnerstvo okuplja značajan broj ključnih aktera lokalnog života i razvoja, a čine ga ravnopravno zastupljeni predstavnici gradske uprave i vijeća, javnih ustanova i preduzeća, na jednoj strani i na drugoj strani predstavnici poslovnog sektora i civilnog sektora. Partnerstvo ima svoju dinamiku sjednica, u zavisnosti od vrste aktivnosti koje su aktuelne u razvojnim procesima. Partnerstvo za razvoj grada je kvalitetan mehanizam za saradnju svih socioekonomskih aktera, koji mogu zajedno raditi na unapređenju cijelokupnog poslovnog okruženja i unapređenja u društvenog i okolišnog razvoja.

Započeta je realizacija ciljeva vezano za informatizaciju poslovnih procesa u vidu uvođenja jedinstvenog informaciono – tehnološkog softverskog rješenja u cilju povećanja efikasnosti i transparentnosti rada svih službi.

U Gradu Tuzla tokom 2017. godine, izdato je ukupno 316.948 različitih uvjerenja, odnosno drugih isprava pri čemu je to, u 315.699 slučajeva učinjeno primjenom člana 169., a u 1.249 slučeva, primjenom člana 170. ZUP-a. Ono što je bitno jeste činjenica da je svim zahtjevima udovoljeno u zakonskim rokovima i nijedan nije ostao neriješen. Rezultati upravnog rješavanja u upravi Grada Tuzla, ostvareni u 2017. godini su u granicama ili pak bolje od višegodišnjeg prosjeka.

Posebna pažnja posvećena je vođenju matičnih knjiga i Registra matičnih podataka u elektronskoj formi te upravnom rješavanju u oblasti matičnih knjiga. Unaprijeđen je i rad dijela Centra koji se odnosi na biometrijsku provjeru ličnih/matičnih podataka potrebnih za izdavanje identifikacionih dokumenata tako da se te provjere sada vrše sistemom "dan za dan" što podrazumijeva da svi takvi zahtjevi, primljeni tekućeg dana, već narednog (u posljednje vrijeme i istog) dana budu obrađeni i proslijeđeni CIPS-u, odnosno MUP-u TK-a. Dokaz za to je 127.000 biometrijskih provjera izvršenih u toku 2017. godine čime je omogućeno da toliko građana dobije identifikacione dokumente. Pored toga, a u okviru Odjeljenja za poslove matičnih knjiga, izvršeno je ukupno 4.006 upisa u matične knjige od čega je 1.305 upisa u MKR, 1.700 upisa u MKU i 1.001 upis u MKV što podrazumijeva da su matičari Grada Tuzla, tokom 2017. godine, obavili 1.001. vjenčanje. U izvještajnom periodu izvršeno je 92.574 ovjera potpisa, prijepisa i rukopisa različitih dokumenata.

U vezi sa upravnim rješavanjem, kao najsloženijom vrstom djelatnosti iz nadležnosti ove Službe, ističemo da je, u toku 2017. godine, riješeno 4.929 upravnih predmeta dok je na kraju izvještajnog perioda ostalo neriješeno 66 predmeta od čega je, samo 17 predmeta za koje istekao zakonski rok u kome su trebali biti riješeni što je, procentualno, svega 0,34% od 4.995 predmeta koliko je ukupno bilo na rješavanju u izvještajnom periodu. Osim toga, i u toku 2017. godine, kao i u prethodnim izvještajnim periodima, izdat je znatan broj uvjerenja, odnosno drugih isprava (ukupno 290.095) pri čemu je najbitnije da nijedan zahtjev nije ostao neriješen te da je svim zahtjevima udovoljeno i to u zakonskim rokovima.

U toku 2017. godine, Službe gradske uprave su u radu imale ukupno 38.371 upravnih predmeta, od čega je 29.837 novootvorenih predmeta dok su 8.534 predmeta prenešeni iz prethodne godine. Od tog broja riješeno je ukupno 29.327 ili 76,43% predmeta od čega je u roku riješeno 27.734 predmeta, dok je nakon isteka propisanog roka riješeno 1.593 predmeta što u odnosu na ukupan broj riješenih predmeta procentualno iznosi 5,43%. Neriješeno je ostalo ukupno 9.044 predmeta što, u odnosu na ukupan broj predmeta koji je bio na rješavanju tokom te godine, procentualno iznosi 23,57%.

Na sjednici Gradskog vijeća Tuzla održanoj u februaru 2018. godine, razmatran je izvještaj o upravnom rješavanju, pa iz navedenih razloga nema potrebe da se ova oblast detaljnije obrađuje. Napominjemo da je navedeni izvještaj jednoglasno usvojen od strane vijećnika Gradskog vijeća Tuzla.

3.11. Aktivnosti u oblasti neprofitno – socijalnog stanovanja

Grad Tuzla je lider u oblasti socijalnog stanovanja u BiH. Tuzla je prvi grad u BiH koji je usvojio Strategiju neprofitnog socijalnog stanovanja od 2017. do 2021. godine (usvojena na Gradskom vijeću 14.09.2016. godine), i odmah je pokrenuta realizacija cilja od 210 stambenih jedinica u naseljima Miladije, Solina i Ši Selo. U ovim naseljima je planirana prateća socijalna infrastruktura u skladu sa potrebama: ambulante, prostorije mjesnih zajednica, obdaništa, dječija igrališta i sve ono drugo što bude potrebno.

U pripremi ovih dokumenata i projekata provedeno je opsežno istraživanje, multidisciplinarna analiza prikupljenih podataka, te je provedena široka javna rasprava sa lokalnim stanovništvom, potencijalnim korisnicima, udruženjima građana i predstavnicima nadležnih institucija. Važno nam je da su se svi upoznali sa kompletним projektom i da su ovi projekti prihvaćeni kao društveno korisni za unapređenje života naših građana u ovim zajednicama.

Grad Tuzla će, kroz implementaciju potpisanih Sporazuma, osigurati trajna održiva rješenja u pogledu stambenog zbrinjavanja i socijalne zaštite za sve kategorije osoba koje žive u kolektivnom centru i alternativnom smještaju na području Grada. Ovim projektom polako se povećava gradski fond društvenih stanova. Kada imate fond stanova, onda iz tog fonda možete da pravite nove stanove. Obzirom da se desila privatizacija stanova iz nekadašnjeg stambenog fonda, idemo od početka i povećavamo fond društvenih stanova. Riječ je o kreditnim sredstvima Evropske investicijske banke, za koja se zadužila država BiH i sredstvima Grada Tuzla. U okviru Projekta uspostavljanja pravnog okvira i izgradnja kapaciteta u oblasti socijalnog stanovanja – CEB II, Grad Tuzla osigurava trajna održiva rješenja za 150 porodica u smislu stambenog zbrinjavanja i socijalne zaštite za kategorije osoba koje žive u kolektivnom centru i alternativnom smještaju na području Grada, izgradnjom kolektivnog stambenog objekta sa devet lamela na lokalitetu Miladije i Solina. Dodatna korist kroz ove projekte je izgradnja ambulante porodične medicine u MZ Kreka i izgradnja obdaništa u MZ Solina. Odobrena kreditna sredstva po ovom projektu su u visini od 8.048.960 KM uz učešće Grada Tuzla u iznosu od 2.445.600 KM. Useljenje odabralih korisnika je planirano tokom 2018. godine i 2019. godine, u skladu sa dinamikom odvijanja stanogradnje.

Drugi važan projekat socijalnog stanovanja je izgradnja stambenih jedinica u naselju Ši Selo, u okviru Regionalnog stambenog programa (RSP) 3 talas. Stambena zgrada u naselju Ši Selo je izgrađena i raspolaže sa 20 stambenih jedinica i krajem 2017. godine je useljena. Na ovaj način

zbrinuto je 20 porodica iz kategorije raseljenih lica koja žive na području grada Tuzla. Projektom je planirana izgradnja još jedne zgrade od dvije lamele sa kapacitetom 34 stambene jedinice. Grad Tuzla i ovaj projekat realizuje u saradnji sa Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice i Federalnim ministarstvom raseljenih osoba i izbjeglica. Projekat je finansiran sredstvima donatora u iznosu od 2.580.000 KM uz učešće Grada Tuzla u iznosu od 598.508 KM.

Na području MZ Požarnica planirana je izgradnja 4 stambene jedinice, u okviru Regionalnog programa stambenog zbrinjavanja u BiH - Podprojekat RSP - 2. Talas, za povratnike iz Hrvatske, Srbije i Crne Gore. Projekat će se realizovati u 2018. godini. Grad će obezbijediti potrebne saglasnosti i dokumentaciju za izgradnju potrebne infrastrukture. Isto tako, u okviru Projekta Integrirani program osigurana su donatorska sredstva za podršku u reintegraciji povratnika koji se vraćaju iz drugih država.

Za potrebe sanacije stambenih jedinica povratnika, izbjeglih i raseljenih lica iz sredstava Saudijskog fonda za međunarodni razvoj - SFD, obezbijeđena su donatorska sredstva za izgradnju i sanaciju stambenih jedinica za 14 povratničkih porodica na području Grada Tuzla, na području MZ Simin Han i Požarnica. Projekat se realizuje u saradnji sa Ministarstvom za izbjegla i raseljena lica RS. Grad će za potrebe projekta pružiti tehničku podršku i obezbijediti potrebne saglasnosti. Realizacija projekta će biti završena u 2018. godini.

U narednoj tabeli dat je kratak pregled podataka o projektima i planiranim pokazateljima i rezultatima:

Rb.	Naziv Projekta	Vrijednost (u KM)	Učešće Grada u 2017. god.	Pokazatelji projekata	Efekti
1.	Projekat uspostavljanja pravnog okvira i izgradnja kapaciteta u oblasti socijalnog stanovanja –CEB II	10.454.560,00	1.9582.053,58	150 stanova 1 ambulanta 1 obdanište	Plan useljenja 150 porodica
2.	Regionalni stambeni program (RSP) -3 talas	3.013.340,00	285.108,00	54 stana	20 useljeno u decembru 2017.
3.	Regionalni program stambenog zbrinjavanja u BiH RSP - 2 Talas	97.000,00	-	3 kuće povratnicima	
4.	Projekat sanacije stambenih jedinica povratnika, izbjeglih i raselj. osoba (SFD)	355.000,00	-	14 kuća povratnicima	
5.	Integrirani	16.900,00	5.0000,00	4 stambene	Kontinuirano

	program reintegracije raseljenih lica			jedinice	korištenje po prihvatu
Ukupno:	13.936.800,00	2.242.161,58		204 stana 1 ambulanta 1 obdanište 17 kuća povratnicima	

3.12. Civilna zaštita i sigurnost građana

Grad Tuzla je u 2017. godini provodio mjere i aktivnosti u skladu sa politikom i razvojem grada Tuzla, utvrđenoj u Strategiji razvoja u cilju postizanja uravnoteženog i održivog razvoja, te planskim dokumentima zaštite i spašavanja. Resorna Služba Grada Tuzla provodila je aktivnosti u skladu sa usvojenim analizama procjene ugroženosti i Programom razvoja zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća grada Tuzla za period 2015. do 2020. godine. Nadležnosti u oblasti civilne zaštite propisane su Zakonom o zaštiti ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća. Za finansiranje ovih aktivnosti iz Budžeta grada Tuzla, u 2017. godini, izdvojena su značajna sredstva i to iz sredstava koja su se prikupila, iz posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća koja se obračunava i uplaćuje u iznosu od 0,50% na lična primanja zaposlenih na području Grada Tuzla i iz drugih izvora Budžeta. U 2017. godini za finansiranje ovih aktivnosti utrošena su sredstva u ukupnom iznosu od 1.025.915 KM, sa učešćem u ukupnim rashodima Budžeta od 2,17%.

Tuzla je jedini grad u BiH koji je u okviru Službe civilne zaštite formirao Odjeljenje za upravljanje rizicima od katastrofa, kako bi sistemski pratili, izučavali i konkretnim aktivnostima uticali na smanjenje rizika od katastrofa. Grad Tuzla ima stručne kadrove, naglašen timski rad i strateški cilj poboljšati kvalitetu života, sigurnost i socijalnu uključenost građana. Veoma je važno podizanje svijesti građana o štetnosti nelegalne gradnje i o potrebi da se djeluje preventivno.

Kontinuirano su organizovane obuke radi jačanja sistema odbrane i povećanja sigurnosti građana od prirodnih i drugih opasnosti, čime smo povećali spremnost zajednice da blagovremeno odgovori na određenu vrstu opasnosti radi spašavanja ljudskih života.

Radi osnaživanja organizacija koje su uključene u sistem zaštite i spašavanja, posebno službi zaštite i spašavanja, Profesionalne vatrogasne jedinice grada Tuzla i drugih organizacionih dijelova, u 2017. godini je izvršena nabavka neophodne opreme i sredstava. Od ukupno utrošenih sredstava za ove namjene, najznačajnija su sredstva izdvojena kao kapitalni grantovi specijalizovanim službama CZ, i to za nabavku bespilotne letjelice za potrebe Gradskog štaba civilne zaštite Tuzla, uređaja za javljanje sa terena za potrebe Službe za informisanje formirane pri JP "RTV 7" Tuzla, putničkog kombi vozila za potrebe Službe spašavanja pri Crvenom križu/krstu, dva traktora s priključcima za potrebe Službe za čistoću i asanaciju terena JKP "Komunalac" Tuzla, te nabavka specijaliziranih vozila za potrebe službi spašavanja za JKP "Veterinarska stanica" Tuzla i JZNU Dom zdravlja Tuzla.

Grad Tuzla je u 2017. godini bio domaćin vježbe koju je organizovao Euroatlantski koordinacijski centar za odgovor na katastrofe pri NATO-u, u saradnji sa Ministarstvom sigurnosti BiH i Federalnom upravom civilne zaštite. Vježba je izvedena u okviru postojećeg sistema spašavanja Bosne i Hercegovine, i uključila je preko 1.500 učesnika, od kojih polovina

dolazi iz zemalja NATO saveza. Tokom vježbe smo bili dobri domaćini i partneri svim učesnicima terenske vježbe, koji su bili smješteni u Tuzli.

Grad Tuzla je zahvaljujući organizaciji UNDP i Vladi Republike Turske dobio na korištenje program DRAS za analizu rizika od katastrofa, koji je ustupljen gradu Tuzla na korištenje, što će omogućiti pravovremeno identifikovanje problema od poplava i klizišta i blagovremene aktivnosti na reduciraju opasnosti. Najvažnije aktivnosti na ovom projektu jesu da se obezbijede uslovi da se sve relevantne informacije i planovi za otpornost budu dostupni javnosti, kao i edukacija stanovništva i privatnog sektora o važnosti investiranja u smanjenje rizika sa kojima se susreću. U okviru saradnje sa UNDP-om je izrađen dokument detaljne procjene rizika za stambeni sektor za urbano područje grada Tuzla. Služba u domenu svoga rada pravovremeno izdaje i upozorenja o potrebi preduzimanja mjera zaštite i spašavanja, u skladu sa meteorološkim prognozama izdatim od strane Federalnog hidrometeorološkog zavoda BiH.

U okviru Službe civilne zaštite, djeluje odjeljenje za zaštitu od požara i vatrogastvo, u čijem je sastavu profesionalna Vatrogasna jedinica, koja je tokom 2017. godine uspješno izvršavala poslove i zadatke za koje je nadležna. Gradonačelnik Grada Tuzla je tokom prošle godine insistirao na provedbi inicijativa za izmjenu Zakona o zaštiti ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, na način da se sredstva posebne namjene iz oblasti civilne zaštite mogu usmjeriti u opremanje vatrogasnih jedinica, što trenutno nije moguće zbog zakonskih prepreka.

3.13. Saradnja sa Gradskim vijećem

Gradonačelnik Grada Tuzla je ostvario veoma uspješnu saradnju sa Gradskim vijećem u izvještajnoj godini. Saradnja je ostvarena uz međusobno uvažavanje i uz pojedinačnu odgovornost za ostvarivanje vlastitih nadležnosti i zajedničku odgovornost za funkcionisanje Grada Tuzla, kao jedinice lokalne samouprave. Saradnja Gradonačelnika i gradskih službi za upravu, stručnih i drugih službi ogledala se u pripremama za sjednice Gradskog vijeća Tuzla i njegovih radnih tijela. Gradonačelnik i gradske službe za upravu su u svojstvu predlagачa i obrađivača materijala pripremali planove, programe, odluke, pravilnike, izvještaje, informacije i druge normativno i analitičko-dokumentacione materijale. Svi budžetski dokumenti su predlagani Gradskom vijeću u rokovima propisanim budžetskim kalendarom.

Tokom 2017. godine, Gradonačelnik, gradske službe za upravu i druge službe, a posebno Stručna služba gradskog vijeća, za potrebe Gradskog vijeća, izvršavali su slijedeće poslove i zadatke:

- Administrativno-tehničke poslove i druge poslove, vezano za organizaciju ukupno 14 sjednica Gradskog vijeća Tuzla, uključujući pozive za sjednice, kompletiranje materijala, izrada zapisnika, zaključaka, kompletiranje i slanje materijala, tonsko snimanje sjednica, realizacija zaključaka, od kojih je 12 sjednica bilo redovnih i dvije sjednice su bile vanredne.
- Administrativno-tehničke poslove i druge poslove, vezano za organizaciju ukupno 28 sjednica Kolegija Gradskog vijeća Tuzla (pozivi za sjednice, kompletiranje materijala, izrada zapisnika, zaključaka, kompletiranje i slanje materijala, tonsko snimanje sjednica, realizacija zaključaka).
- Administrativno-tehničke poslove i druge poslove (pozivi za sjednice, kompletiranje materijala, izrada zapisnika, zaključaka, kompletiranje i slanje materijala, tonsko snimanje sjednica, realizacija zaključaka), vezano za organizaciju 18 sjednica komisija Gradskog vijeća Tuzla, koje su održale 229 sjednica sa 940 tački i 511 podtački dnevnog reda.

Gradske službe za upravu i drugi obrađivači materijala su sarađivali sa stručnom Službom gradskog vijeća na realizaciji Programa rada Gradskog vijeća Tuzla za 2017. godinu. Prema Programu rada Gradskog vijeća Tuzla, tokom 2017. godine trebalo je biti realizirano 112 raznih materijala. Na ukupno 14 sjednica razmatrano je 377 tački i podtački dnevnog reda i ukupno 614 materijala. Sve navedene materijale, pripremale su gradske službe, a Gradskom vijeću predlagao gradonačelnik.

Tokom 2017. godine objavljeno je dvanaest brojeva „Službenog glasnika Grada Tuzla“. Službeni glasnici Grada Tuzla se objavljuju i na web stranici Grada Tuzla i dostavljaju u sve mjesne zajednice na području Grada Tuzla.

Veoma značajan projekat, realiziran tokom 2017. godine u saradnji između Gradskog vijeća, gradonačelnika i gradskih službi je projekat adaptacije i opremanja prostora u stambeno-poslovnoj zgradi „Grafičar“ (bivša Šusterova palata), za potrebe održavanja sjednica Gradskog vijeća Tuzla, koja bi se ujedno koristila i za potrebe gradonačelnika, gradskih službi za upravu i održavanje manifestacija, koje okupljuju manji broj ljudi. Gradsko vijeće, kao predstavničko tijelo građana Tuzla je prvi puta nakon više od pedeset godina, dobilo novu i savremenu opremljenu Gradsku vijećnicu, koja će se ujedno koristiti i za potrebe Gradonačelnika, gradskih službi za upravu i održavanje gradskih manifestacija.

4. ZAKLJUČCI

Gradonačelnik Grada Tuzla i gradska administracija će i u toku 2018. godine nastaviti raditi na realizaciji postavljenih ciljeva iz vizije razvoja definisane Strategijom razvoja Grada Tuzla do 2026. godine, kojom Tuzla u budućnosti treba da bude grad kontinuiteta življenja, kulture, kreativne inovativnosti, zdravog i ugodnog života; grad koji omogućava učešće svojih građana u svim aspektima urbanog života, grad koji osigurava ekonomsku i društvenu atraktivnost, razvoj i kvalitet života za svoje građane i sve ljude koji u njemu borave, investiraju i stvaraju.

Tokom 2018. godine, ubrzano će se raditi na ostvarivanju svih strateških i sektorskih ciljeva, utvrđenih zajedničkim politikama izraženim kroz Strategiju razvoja grada Tuzla do 2026. godine. Tokom 2018. godine raditi će se na ostvarenju slijedećih ciljeva:

1. Ugodan život građana – podržavajuća društvena i komunalna infstruktura

Kada je u pitanju ovaj strateški cilj, tokom 2018. godine, raditi će se na realizaciji niza vrlo bitnih kapitalnih projekata, iz oblasti komunalne infrastrukture, bilo da je riječ o završetku projekata započetih ranijih godina, ili će u ovoj 2018. godini neki projekti biti otpočeti, a neki realizirani. Tokom 2018. godine i narednih godina planirana je realizacija projekta dugoročnog vodosnabdijevanja Tuzle do 2035. godine. Poznato je da je Tuzla, nakon 70 godina stalnih redukcija vode, riješila taj problem i da građani Tuzle već 12 godina uživaju u nesmetanom snabdijevanju vodom. Iako nema redukcija vode, ne znači da se one, ako se na vrijeme ne poduzmu potrebne mjere, ne mogu ponoviti. Zato je Grad Tuzla, konkurišući kod Njemačke kreditne banke za obnovu – KfW, obezbijedio sredstava u iznosu od 12,392 miliona Eura, od čega je grant odnosno poklon gradu Tuzla iznos od 6,14 miliona Eura. Osim ovog velikog projekta vezanog za ugodan i kvalitetan život građana, ova godina biće zapamćena po velikom

ulaganju u nastavak izgradnje daljinskog grijanja Tuzle, u širenje mreže toplifikacije i priključenje velikog broja korisnika na grijanje koje je poznato kao najsigurnije, najkvalitetnije, i najjeftinije grijanje sa najnižom cijenom u Bosni i Hercegovini. Kada se tome doda i činjenica da građani neće plaćati gradnju cjevovoda toplifikacije do njihovih stambenih objekta, a građani u MZ Bukinje, Šiški Brod i naknadno MZ Husino neće plaćati niti trošak za izgradnju podstanica, onda se sa pravom može tvrditi da građani Tuzle u ovoj oblasti imaju pogodnosti kakve nemaju građani niti jedne općine ili grada u Bosni i Hercegovini. Tokom 2018. godine, planira se i početak radova na proširenju i adaptaciji Trga slobode u Tuzli. Što se tiče projekata iz oblasti vodosnabdijevanja i uređenja kanalizacione mreže, u ovoj godini nastaviti će se sa radovima na izgradnji sistema vodosnabdijevanja u naselju Gornja Lipnica - I faza, i otpočeti radovi vezani za vodosnabdijevanje i uređenje sistema kanalizacije u naselju Pekmezije i Mala Solina, u MZ Solina, a raditi će se na projektu kanalizacije u Fočanskoj ulici i naselju Krojčica i drugim manjim i većim projektima na području grada Tuzla. Što se tiče cestovne infrastrukture, otpočeti će se sa izgradnjom i rekonstrukcijom ceste u naselju Mandići, u MZ Tušanj, te raditi na sanaciji niza saobraćajnica, kao što je sanacija dijela Sjeverne saobraćajnice, te ceste od Tenisa prema kompleksu Slana Banja, puteva u naselju Krojčica, MZ Kreka, puta u MZ Požarnica, Šiški Brod, Bukinje i Husino, i sanacija i rekonstrukcija u ostalim mjesnim zajednicama, a prema Programu kapitalnih ulaganja za period 2018. – 2023. godina. Tokom naredne godine planira se početak radova na izgradnji kružnog toka kod Tenisa (MZ Stari Grad), kao i početak radova na sanaciji trotoara, pješačkih staza i arhitektonskih barijera, na području grada Tuzla, a prema Programu kapitalnih ulaganja za period 2018. – 2023. godina. Izgradnja mostova je osim navedenih, jedan od prioriteta u 2018. godini, pa će se pristupiti izgradnji mosta preko rijeke Solina u naselju Brđani (MZ Solina), izgradnji mosta preko rijeke Jale u naselju Jahići (MZ Simin Han). Osim toga, u planu je i pješački most preko rijeke Jale koji će povezivati MZ Stupine i Sjenjak. U narednoj godini intenzivno će se raditi na izgradnji i rekonstrukciji javne rasvjete. Tokom 2018. godine, raditi će se na dovršetku projektne dokumentacije za izvođenje radova na izgradnji gradskog groblja Drežnik.

Kada je u pitanju društvena infrastruktura, u narednoj godini otpočeti će se radovi vezani za nastavak izgradnje stadiona „Tušanj“ – II faza istočne tribine, kao i radovi na rekonstrukciji višenamjenskih igrališta u MZ Jala, Centar, Šiški Brod i Husino. Osim toga, nastaviti će se kontinuitet aktivnosti na realizaciji programa i projekata iz oblasti kulture, sporta, mladih, nacionalnih manjina i podrške NVO sektoru. Osim toga, i dalje će se podržavati sportske i kulturne manifestacije, koje osim Grada Tuzla realiziraju i razni drugi subjekti. Poseban značaj u 2018. godini dati će se nastavku projekta neprofitnog socijalnog stanovanja, gdje se u okviru projekta CEB II planira izgradnja stanova za 40 porodica iz kategorije raseljenih osoba i osoba u stanju socijalne potrebe, te u okviru RSP planira se nastavak aktivnosti na zbrinjavanju raseljenih osoba i socijalno ugroženog domicilnog stanovništva, putem izgradnje 34 stana u Solini, 12 stanova u MZ Ši Selo, i stavljanja 4 postojeće stambene jedinice u funkciju, te izgradnja 3 kuće za povratnike. Osim toga, u saradnji sa nadležnim Ministarstvom RS-a, pristupiti će se izgradnji 14 kuća povratnika, a preko Federalnog Ministarstva raseljenih osoba, pristupiti će se obnovi 13 kuća za povratnike.

Iako je Grad Tuzla među prvima uveo tzv. Lotus Note sistem, koji podrazumjeva informatizaciju i upravljanje predmetima, još 1999. godine, i otvorio savremenu šalter salu, koja je na dispoziciji građanima, te u narednim godinama uveo niz separatnih informatičkih alata i sistema i stvorio odgovarajuće baze podataka iz oblasti prostornog uređenja, geodetskih poslova, budžeta i finansija, radnih odnosa, matičnih evidencija i drugih, smatramo da to nije dovoljno. Grad Tuzla

počev od 2017. godine, sa UNDP BiH, radi na realizaciji LIR projekta, radi uvođenja sistema upravljanja dokumentima, kao značajnog segmenta na uvođenju e-uprave. Tokom 2018. godine, u potpunosti će biti implementiran ovaj savremeni informatički sistem, koji će obezbijediti efikasniji i transparentniji rad administracije, te olakšati građanima korištenje usluga gradske uprave u različitim oblastima.

2. Uravnotežen i održivi razvoj grada (posebno sa aspekta zaštite okoliša)

Grad Tuzla u okviru sektorskog cilja, koji se odnosi na uravnotežen i održiv razvoj grada, tokom 2018. godine, i narednih 2019. i 2020. godine, posebnu pažnju će obratiti na oblasti unapređenja okoliša, pri čemu će se posebna pažnja posvetiti projektima vezanim za otklanjanje faktora rizika kod zagađenja zraka, zagađenja voda i degradacije zemljišta. Dakle, u Tuzli je u periodima kasnog proljeća, ljeta i rane jeseni, život daleko kvalitetniji nego u bilo kojem gradu u BiH. To dokazuju mnogobrojni turisti i posjetiocci iz BiH i inostranstva, koji godišnji odmor provode u Tuzli.

Međutim, zimi je u Tuzli krupan problem aerozagađenje zraka. Rješavanje ovoga problema je za Grad Tuzla jedan od najvažnijih prioriteta. Obzirom da Termoelektrana Tuzla, od ukupne godišnje potrošnje uglja spali 3,6 miliona tona (preko 90%), što predstavlja emisiju od preko 2,5 miliona tona CO₂, Grad Tuzla će usmjeriti veliku pažnju na vršenje pritiska na Vladu Federacije BiH i Elektroprivredu BiH, da se što prije u Termoelektranu Tuzla ugrade filteri za odsumporavanje uglja. Dodatni problem za Tuzlu je nedostatak vjetra (čak 112 dana nema vjetra). Zbog toga će Grad Tuzla imati višemilionska ulaganja u toplifikaciju, kako bi se broj individualnih ložišta sveo na najmanju moguću mjeru, i kako bi Tuzla bila grad koji ima ubjedljivo najveći broj korisnika daljinskog grijanja u Bosni i Hercegovini. Iz navedenih razloga u narednoj godini raditi će se intenzivno na projektima toplifikacije u više mjesnih zajednica na području grada Tuzla (nabavka MRS za MZ Šiški Brod i Bukić, toplifikacija dijelova mjesnih zajednica Kula, Mejdan, Tušanj, Jala, Batva i Brčanska Malta). U narednoj godini, a sa ciljem sprečavanja zemljišta od degradacije, raditi će se projektna dokumentacija za sanaciju klizišta u naselju Rasovac, Brčanska Malta i Zonići (MZ Kiseljak), i pristupiti interventnoj sanaciji nekoliko klizišta prema Programu Gradskog štaba Civilne zaštite.

3. Ubrzanje ekonomskog razvoja i unapređenje konkurentnosti privrede

Tuzla ima solidno razvijenu komunalnu privrednu, jer su javna komunalna preduzeća u Tuzli jedni od najstabilnijih i najjačih komunalnih preduzeća u BiH. Neprekidni rad administracije Grada Tuzla, na pripremi urbanističke regulative, kao preduslova za gradnju, intenzivna gradnja velikih gradskih komunalnih objekata, te u zadnje vrijeme i stambena gradnja socijalnih stanova, omogućili su za građevinske firme Tuzle, dovoljno posla i prilike za otvaranje novih radnih mesta. Osim građevinarstva, u Tuzli je, zahvaljujući razvoju firme Bingo, veoma dobro razvijena trgovina. Gradnja slanih jezera omogućila je razvoj turizma, a u okviru turizma, i razvoj ugostiteljstva i hotelijerstva. Slana jezera i kulturne manifestacije, u historijskoj jezgri koju je obnovio Grad Tuzla, dovode ugostiteljima veliki broj posjetilaca iz Tuzle i okoline, cijele BiH i inostranstva. Zahvaljujući radu tuzlanskog aerodroma, gosti pristižu iz cijele Evrope. Tuzla je prva u BiH po pitanju uslova za razvoj savremenih informatičko-komunikacijskih usluga. Aktivnim pristupom i realizovanim mjerama podrške u nadležnosti Grada Tuzla, u 2017. godini ostvareni su značajni rezultati koji su doprinijeli otvaranju novih radnih mesta i očuvanju

postojećih. U tom smislu važno je istaknuti podatak da je na području grada Tuzla otvoreno preko 3.600 novih radnih mesta. Nova radna mjesta rezultat su proširenja poslovanja i osnivanja novih subjekata, kao i upošljavanja novih radnika u firmama, uz direktnu finansijsku podršku Grada. Pozitivni trendovi u privrednim kretanjima i zapošljavanju ostvareni su kontinuiranim djelovanjem i realizacijom niza mjera podrške, koje su u cijelosti uskladene sa Strategijom razvoja Grada Tuzla do 2026. godine, a rezultat su uspješnog rada i saradnje svih službi gradske uprave. U vezi s tim posebno treba istaknuti:

- Izradu i donošenje prostorno planske dokumentacije i regulacionih planova kojim su definisani prostori za izgradnju poslovno proizvodnih sadržaja i područja budućih poslovnih zona.
- Kontinuirani rad na rješavanju imovinsko pravnih pitanja u procesu obezbeđenja lokacija za gradnju na području grada. Stvoren je povećan interes građevinskih firmi i ekspanzija gradnje novih stambeno-poslovnih jedinica na području grada, i porast broja zaposlenih u građevinskom sektoru.
- Izgradnju i unapređenje komunalne infrastrukture i izgradnju komunalnih objekata, koji su direktno u funkciji privrednog razvoja i privlačenja investicija.
- Efikasnost u izdavanju urbanističko tehničke dokumentacije za realizaciju poduzetničkih investicija, te efikasnost postupka registracije samostalnih djelatnosti iz nadležnosti Grada.
- Gradski projekat BIT centra kao najboljeg tehnološkog parka u Bosni i Hercegovini, razvio je industriju novih tehnologija u Tuzli, u kojoj je zaposленo preko 700 mlađih ljudi. Jedino iz Tuzle programeri ne idu u inostranstvo u onoj mjeri u kojoj idu iz drugih gradova. Najvažniji faktor razvoja Grada Tuzla su ljudski resursi, u koje se značajno ulaze, i što je doprinijelo zapošljavanju velikog broja visoko obrazovanih kadrova u IT firmama. Zadnji primjer za to je dolazak svjetski poznate programerske kompanije „Virgin“ u Tuzlu. I dalje postoji kontinuirana potreba za angažovanjem velikog broja visoko obrazovanih kadrova u ovim kompanijama. Zbog toga su angažovani kadrovi iz nadležnih službi Grada na rješavanju imovinsko pravnih pitanja, čime su obezbeđeni objekti u užoj gradskoj jezgri kako bi se povećali ukupni smještajni kapaciteti u BIT Centru, koji su u cijelosti popunjeni i u kojima radi preko 200 mlađih visokoobrazovanih osoba. Tuzla je prvi grad u BiH koji ima Centar za robotiku.
- Izgradnju kapaciteta za razvoj turizma u okviru kompleksa Panonskih jezera, koji je težiste razvoja ove privredne grane, kao novog pravca razvoja Grada, u kojem je razvoj turizma i komplementarnih djelatnosti identificiran kao jedan od faktora ubrzanja ekonomskog razvoja i unapređenja konkurentnosti privrede. Zahvaljujući izgradnji kompleksa slanih jezera u centru grada, kao i uređenja istorijske jezgre grada i gradskih trgova, Trga slobode i Sonog trga i gradskog parka, u proteklom periodu, intenziviran je razvoj ugostiteljstva i povećanje smještajnih turističkih kapaciteta u gradu, pri čemu posebno treba pomenuti realizaciju značajne investicije u izgradnju Hotela „Mellain“, te izgradnju i registraciju velikog broja pansiona i soba za iznajmljivanje. U oblasti turizma ostvaruje se povećanje broja novih radnih mesta.
- U sveobuhvatnom procesu lokalnog razvoja važnost ima i valorizacija kulturno historijskog naslijeđa, kvalitativno i kvantitativno podizanje nivoa kulturnih sadržaja sa kulturnim događajima Književni susreti „Cum grano salis“, „Ljeto u Tuzli“, festival „Kaleidoskop“ i drugi, koji su u funkciji poboljšanja kvaliteta života građana, a također i razvoja turizma, ugostiteljstva i trgovine.
- U cilju unapređenja saradnje i uspostavljanja direktnе komunikacije sa privrednim subjektima, formiran je Ured za poduzetnike, koji pruža direktnu podršku novim i postojećim privrednicima u procesu realizacije njihovih planova za investiranje, pokretanje ili razvoj biznisa na teritoriji grada Tuzla. U Uredu za poduzetnike angažovani su uposlenici iz više gradskih službi.

Grad Tuzla će nastaviti provoditi i projekte u oblasti ekonomskog razvoja i unapređenja konkurentnosti privrede, nastaviti će sa realizacijom projekata podrške privredi i poljoprivredi, sa ciljem otvaranja novih radnih mјesta. Nastaviti će se sa podrškom za osnivanje novih poduzetničkih zona, te pružati podrška poslovanju i razvoju postojećim poslovnim zonama, za BIT Centar Tuzla, RPC Tuzla i Poslovnu zonu Kreka sjever. U oblasti poljoprivrede, kao i ranijih godina, nastaviti će se sa podrškom primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji i udruženjima poljoprivrednika na području grada Tuzla. Poseban fokus ovih projekata je na politici prema mladima, kako bi se smanjio broj odlazaka mladih izvan BiH.

4. Evropske vrijednosti i multikulturalnost

Gradonačelnik i gradska uprava će nastaviti sa aktivnostima na povezivanju lokalnih vlasti i lokalnih poduzetnika sa poduzeticima bosansko-hercegovačkog porijekla koji žive u inostranstvu (dijaspora), u cilju poticanja investiranja u Tuzlu. U oblasti saradnje sa međunarodnim organizacijama i prijateljskim pokrajinama i gradovima, i dalje će prioriteti biti projekti iz oblasti ekonomskog razvoja, sa ciljem stvaranja novih radnih mјesta, kao i projekti energetske efikasnosti i zaštite okoline.

Gradonačelnik i gradska uprava će nastaviti sa dobrom prakse saradnje sa organizacijama civilnog društva, koje imaju dobro razvijene resurse, a nerijetko i lakše pristupe evropskim i drugim fondovima. Saradnja vladinog i nevladinog sektora ima brojne prednosti, i sa takvom praksom treba nastaviti.

GRADONAČELNIK GRADA TUZLA